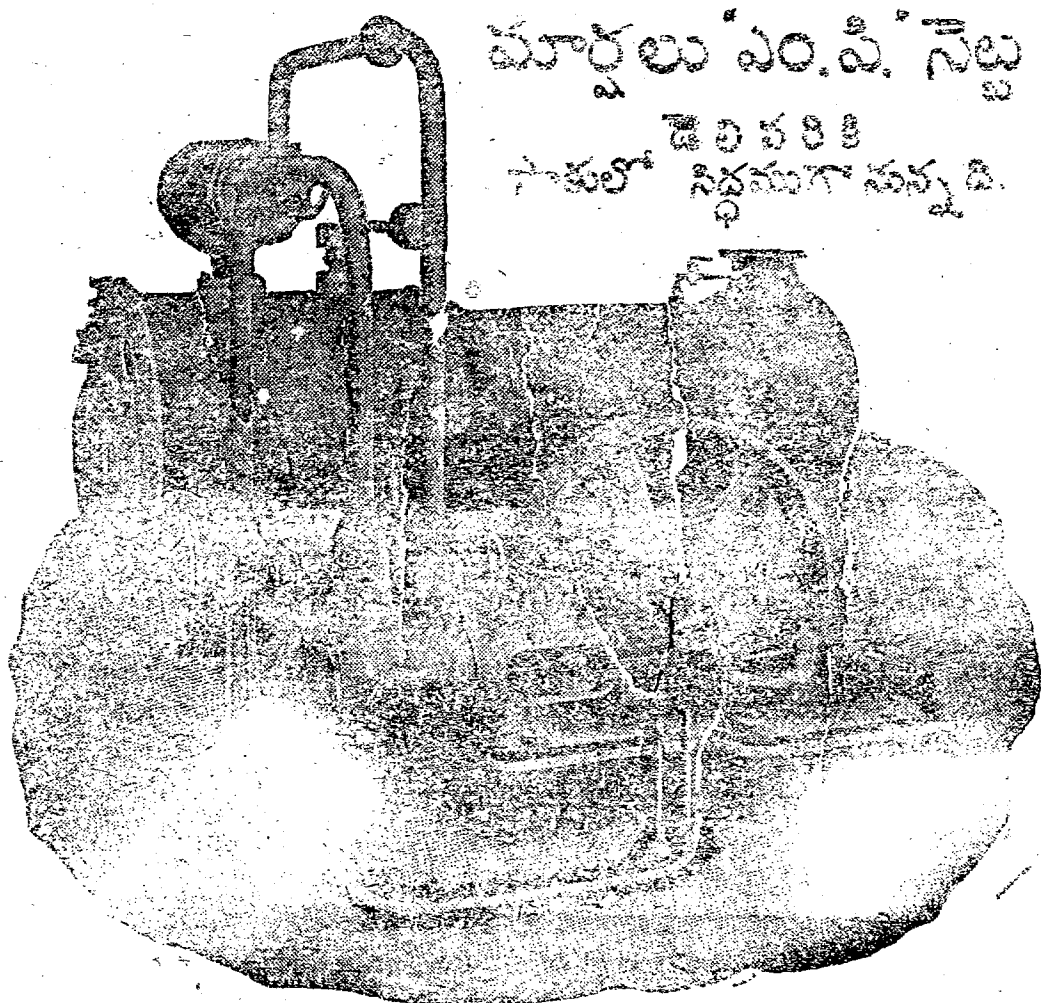

310097 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 3. } చెన్నపట్టణము 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 12 తేది సోమవారము } No. 134.
వంశము. ౮ } మృత్యు తామసంపత్తుల భావ ప్రపద మానవుల వాతావరణం. } పంబిక ౧౩౪

మార్బలు 'ఎం.పి.' నెట్టు
డెలివరీకి
గాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

కొయిలర్లు, పంటలు, సూర్యహితము, స్త్రీ, నాటర్ల వైవిధ్యము
మొదలగువాటిలో వయిన ఉండునది మార్బలు 'ఎం.పి.' మార్బ్ నెట్టు
దొంగిలించి వివరములు గ్రహించు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంఘనమునవలెను.

మార్బలు సగము టి కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

చాగల వర్గ, విజయ వా, ముంబాయి. సం. 9 సెప్టెంబరు 1921 నాటికి, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనము వాటి
నంత మూలమున నయమును.
సులభ మెల 0-10-0 అణాలు

మోహిని తైలము

సీసా 1-5 0-12-0

తామర తైలము

కర్పి 1-5 0-6-0

పండ్ల పొడి

కర్పి 1-5 0-2-0

అమృతాంజనం డిగ్రీ,

మంబాయి - మదరాసు.

ఓటో మోహిని

2833

మీరు ఇంటిలోని వర్షపు నీరు బాగా ఉపయోగించుట కొరకు మోహిని మోహిని
వర్షపు నీరును ఈ క్రింది విధముగా ఉపయోగించుట నుండి గోపాధ్యక్షులకు బాధ్యత వహించుట
అవసరమును ముఖమునకు వాటి ఉన్నవి.

కోవినియా తైలము

ఈ తైలములో ఉపయోగించుట కొరకు వర్షపు నీరును మోహిని మోహిని
వర్షపు నీరును ఈ క్రింది విధముగా ఉపయోగించుట నుండి గోపాధ్యక్షులకు బాధ్యత వహించుట
అవసరమును ముఖమునకు వాటి ఉన్నవి.

కోవినియా తైలము ధర్మ బుద్ధి 1.5 రూపాయ 1.0-1.20, 0.8-0

కోవినియా తైలము ధర్మ బుద్ధి 1.5 రూపాయ 1.0-1.20

Shyam & Co, 9, Bander st, Madras. పీయూం కంపెనీ, 6 బందరు వీధి, ముంబాయి

అరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తక్షణ మే

(వాసిన తక్షణ మే అర్థము కూడను అనేకమైన ఇవ్వజే మీరు)

ఒక ప్రతి 'కామరాస్త్ర' ముందుగా ఉన్నది. ఇది ముందుగా ఉన్నది. ఇది ముందుగా ఉన్నది.

మొదటి ప్రతి 'కామరాస్త్ర' ముందుగా ఉన్నది. ఇది ముందుగా ఉన్నది. ఇది ముందుగా ఉన్నది.

సర్వోత్తమగు శాశ్వతమును దివ్యమునను
 సేవాది శేషవిధానముగా చెప్పవచ్చును
 నీటిలో ఆశేషకరమైన దీని చున్నపు యే
 గావున అప్పుడు పుట్టిన కిక్కురు మొదలకొని
 వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కఁడును సుఖవామాతేక
 నీటినిగ్రహించును. ఈ మాత్రము లి నుండి రే క
 లకు పోయియుండుట గాని లేక వర్షి నీటి
 లుగాని ప్రవహించుట ఉపయోగించుచు నపుడు
 నదియ మందము అనేకము కలుగుననుచు
 జ్వరము జ్వరము నుతేయింజ్వరము శేకము

హిందవ ఇంపు ఎంబా థ్లెను కలరా మున్నగు ఇంబా బుజ్జు
వ్యాధులను వగ్గరకు రానియ్యదు. జబ్బుగలిగిన వేళ ఉపయో
గించిన తక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒకేచోట కూర్చుండ వల
సిన గుమస్తాలు వ్యాపారస్థులు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు
ఘోషాస్త్రీలు కూడ ఈ మూలను నేపించి గుణమును పొ
దు చున్నారు. 250 మూత్రము గల సీసా 1-3 కల గ 0.40
ఒక సీసామొదలు 6 సీసాల వరకు పోష్టేజి 0.40 ఒక కేసా
6 సీసాలను తెప్పించిన పోష్టేజియో దు 1-2.2

12	5-18-0	"	"	2-18-0
25	5-3-0	"	"	5-3-0

అన్ని దుకాణములందు దొరకును
శ్రీ శ్రీ రామచంద్రవెంకటాచారి

(301-594) ప్ర. నా. రి.

తండ్రి విలాసము— పండిట్ మొనూరి.

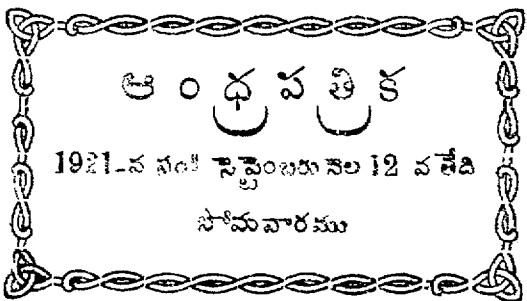
శుద్ధస్వదేశ వస్తునిలయము.

చాలమంది మా ప్రకటననుబాది సామానులను వి. పి. గా బంపియున్నారు. వందలకొలది రూప్యముల సామానులు చేరినవి. చేరినవానియందనుపయోగమైన వస్తువులను గలవు. ఇకముందు ఆర్డరుపొందకను వి. పి. గ వస్తువులను పంపిన దీసికొనబడవు. ధరించు సమానాలను పంపిన కావలసినవాటికి వ్రాసి తెప్పించుకొనబడును.

కే. నాగేశ్వరరావు.

శుద్ధస్వదేశ వస్తునిలయము.

6, తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు.

న్యాయశాస్త్ర కళాశాల.

1920-21 సంవత్సరపు నివేదిక జట్టి చూచిన, కళాశాలలోని విద్యార్థుల సంఖ్య క్షీణించినది. 1921 సంవత్సరము మార్చి 31 తేదీనాటికి 668 మంది విద్యార్థులు చదువుచుండిరి. అంతకు పూర్వపు సంవత్సరమునందు అతేదీనాటికి 662 మంది చదువుచుండిరి. నివేదికవత్సరమున 644 మంది విద్యార్థులు కళాశాలయందు చేరినను, 78 మంది విద్యార్థులు మధ్య విడిచిపెట్టిపోయిరి. యం. యల్ క్లాసులలో 18 మంది విద్యార్థులు మొదలు బ్రవేశించినను, 19 మంది మాత్రమే సంవత్సరాంతమున మిగిలిరి. రెండవలరము ప్రారంభముకాగానే 39 మంది విద్యార్థులు చదువు చాలించిరి. ఇందుకు కారణమెట్టియో కళాశాలాధ్యక్షులు వివరింపలేదు. మిగిలిన తరగతులలో 37 మంది చదువు చాలించిరి. వీరిలో ఇరువురు వ్యాధిపీడితులై చనిపోయిరి. మిగిలినవారిలో ఆర్థికవిద్యార్థులు సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమము ననుసరించినట్లు, అధ్యక్షులకు తెలియును. రక్తనవారిగూర్చి వారికి రూఢియగుకారణము తెలియలేదు. సహాయనిరాకరణోద్యమము, కళాశాలలోని విద్యార్థుల సంఖ్య క్షీణించుటకు ముఖ్యకారణమై యుండనోపునని, ఊహించవచ్చును. వెనుకటిమూడు వత్సరముల సంఖ్యలతో బోల్చిచూచిన 1920-21 సంవత్సరపు సంఖ్యలే తగ్గువల జూపినవి. అధిక సంఖ్యకులు చేరినందుటకు గూడ నిరాకరణోద్యమమే కారణమై యుండును. కాని, కలకత్తా యం దువలె మద్రాసు విద్యార్థు లీవిషయమై ఎక్కువమోరవ గనుపరుపకబోయి రని తెల్ల యగుచున్నది. అన్ని మండలములలోను, తంజావూరు మండలము ఎక్కువమంది విద్యార్థులను పంపియుండెను. మలబారు మండలము రెండవస్థానము నాక్రమించుచున్నది. తిరుచనాపల్లి మూడవస్థానమును, ఉత్తర ఆర్ధాటు నాల్గవస్థానమును, కృష్ణా మండలము అయిదవస్థానము నాక్రమించుచున్నది. బి. యల్, ప్లీడరు పిచ్చి కుశీలలో నుత్తీర్ణులయిన విద్యార్థుల సంఖ్య వెనుకటివత్సరమునకన్న నతిశయము జూపినను, ఎఫ్. ఎల్ పరీక్షలో విజయము బడసినవారి సంఖ్య చాల తగ్గిపోయెను. పట్టభద్రులగు లాకాలేజి విద్యార్థులకుగూడ పరీక్షలకు బోకుండ, నిరోధములు గలుగుచున్నవి. ధర్మ విద్యార్థుల సర్టిఫికేట్లులను సరియగు నభివృద్ధి గనుపింపలేదను కా

రణముచే, కళాశాలాధ్యక్షులు నిలిపివై చుట విచిత్రముగ నున్నది. లైబ్రరీని విద్యార్థులు శ్రద్ధతో నుపయోగించుచున్నట్లు, నివేదిక తెలుపుచున్నది. కాలేజి విద్యార్థులకు గృహవసతియు భోజన వసతియు కలిగించుటకు ప్రయత్నములు జరిగెను గాని, కళాశాలకు చుట్టుప్రక్కల అనుకూలముగ ఇండ్లు అద్దెకు దొరిక లేదని, అధ్యక్షులు వ్రాసిరి. చుట్టుప్రక్కల గాకున్న దూరప్రదేశమున గృహము నొకదానిని బాడుగకు దీసికొనవచ్చునని, డైరెక్టరుగారు సూచించిరి. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు క్లబ్బునందు, సగమునుండి వైగాలా కాలేజి విద్యార్థులే చేరి. దానియందు అరుదినము భోజనము జేయువారిలో 100-కి 70 మందికి వైగాలా కాలేజి విద్యార్థులే గలరు. కాని, క్లబ్బులోనివసించుటకు వసతి లేకుండుటచే, అట్టివసతినికూడ కల్పించినచో లాభకరముగ నుండునని, అధ్యక్షులు సూచించిరి. కే. పి. లక్ష్మణరావుగారి ప్రోత్సాహము మూలమున విద్యార్థులు ఆటలలో శ్రద్ధవహించిరి. వందెములలో వీరు నిపుణత జూపిరి. నివేదిక సంవత్సరమున కళాశాలోత్సవము జపి సు ఆబ్బురు రహీముగారి యధ్యక్షత్వం ద జరిగెను. న్యాయవాదవృత్తియందలి ఉత్ప్రేక్షతను ఆబ్బురు రహీముగారు సభయందు చాటిరి. విద్యార్థుల సంఖ్య దగ్గినను, కళాశాలకయిన వ్యయము వెనుకటి వత్సరమునకన్న అతిశయము జూపినది ప్రెస్సిపాలుగారి జీతము క్రమక్రమముగ పెచ్చింపబడుచున్నది. 1920-21 సంవత్సరమున, కళాశాల ఇరువురు సమర్థులగు నుపాధ్యాయులను కొల్పోయెను. టి. రాజగోపాలాచార్యులగారును, గొల్లకోట సూర్యారావుగారును చనిపోయిరి. అందువలన కళాశాలకు గలిగిన నష్టమునకు, అధ్యక్షులును, డైరెక్టరుగారును విచారమును కను జలదిరి. లాకాలేజీలో కేరెజి విద్యార్థులు కట్ట పరీక్షయందు తీర్థులయినవారు. వృత్తివిద్య సభ్యులను, వారికిను విద్యార్థులకింద పరిగణించబడినను, విద్యార్థిదశను దాటి రని చెప్పవచ్చును. అట్టివాడు, కొలదికాలములో ప్రజా హితదీపితులమందు సహజముగ పాల్గొనెదరు. మిగిలిన విద్యార్థులకుగాను వారికియినను రాజకీయవిషయపరిగ్రహణమున కవకాశము గలిగించుట, కళాశాలాధికారుల ధర్మమై యుండెను. అందులకు వారెట్టి శ్రద్ధ వహించినట్లు, నివేదిక బట్టి గానరాదు. మిగిలిన కళాశాలలందువలె ఇక్కడను విద్యార్థులు యంత్రముల బోలి శిక్షణ పడయుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యభావములను పురికొల్పని విద్యవలన, విద్యార్థులకు గాని రాజ్యాంగమునకుగాని లాభ ముండదు. అజ్ఞానసిమిరమున జరిగెడి విద్యార్థులు, ప్రపంచయంత్రయందు తమ ధర్మమును నిర్వహించుటకు, మిగుల కష్టపడుదురు. ఏకాఖిలో జేరినను, స్వతంత్రతథము ప్రోత్సాహము వెనుదిసెదరు. ఆకారణముచేతనే, ఆంగ్లవిద్యార్థులు ధైర్యసాహసములం జేసి, మూలనిలుకడ యుం జేసి, ఇతరుల కన్న వెనుకబడుచున్నారు. ఇటుల జరిగినవారు, ప్రజలను సమవలసి వచ్చుటచే, పలువిధము లగు నుద్యమములు వికాస స్ఫూర్తి గాంచకున్నవి. ఏకాఖిలో జేరినను, వీరు తమ ప్రతిభావిశేషమును చూపజాలకున్నారు. విద్యార్థిదశయందే, స్వాతంత్ర్యబీజములు హృదయమున నాటుకొనవలయును. అందుల కవకాశమియని విద్య విద్య గాజాలదు. ధన మంత వెచ్చింపబడినను, క్రస్తుత విద్యావిధానము సార్థకము గాకుండుట కిదియే కారణము.

సాధనాంతరము

విల్లెండునకును, ఇంగ్లండునకును, సమాఖానము గుదురుటకు, సాధనాంతరము గలదని, డివెలరాగారికి బ్రిటిషు మంత్రివర్గమువారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమునందే గలదు. డివెలరాగా రొక నూత్రమును క్రతిపాదించిరి. ఆనూత్రము, స్వకరిపాలనమునకు మూలాధారమనుటకు సందియములేదు. ప్రభుత్వము ప్రజల యంగీకారము నాధారపడుచుకొనవలెనను సూత్రమును ప్రధానముగ గైకొనుచో విల్లెండునకు స్వ సంతృప్తికరముగ పరిష్కారముగనునది డివెలరాగారు తెలిపియుండిరి. ఈ నూత్రమును ఆంగ్ల మంత్రివర్గముగూడ అంగీకరించుచున్నది. బ్రిటిషు రాజ్యాంగభివృద్ధి కదియే మూలధారమని వారు తమ లేఖలో వివరించిరి. కాని ఆ నూత్రమును క్రస్తుత సంస్కరణనందు మూలాధారముగ నంగీకరించుటకు, మంత్రివర్గము వారు ఒడబడుట లేదు. బ్రిటిషు రాజ్యాంగమునకు బలీకరమైన నూత్రమును ఇతర దేశములకు వర్తింపజేయుటకు, వారు వెనుకంజ వైచుచున్నారు. నూత్రము నంగీకరించి, వివరములగూర్చి సాధక బాధకములను చర్చించి పరిస్పరాంగీకారముతో కట్టుదిట్టముల నేర్పరచిన, ఆంగ్ల మంత్రివర్గము విల్లెండునతో సమాధానపడుటకు వీలుండును. అందుకు మూడుగ స్వయంనిర్ధారణనూత్రమును గూర్చి మంత్రివర్గము వెలుపుజాపుటవలన, డివెలరాగారి వాదమునకు ఎక్కువ బలము కలుగుచున్నది. అయినను, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యసంబంధమునకును, ఇంగ్లండు జాతీయాశయములకును సమన్వయ మెఱుల గుదురునో యోచించునిమిత్తము నొక సమావేశము నేర్పరుచుటకు, మంత్రివర్గము సమ్మతించిరి. ఇట్టి సమన్వయము సాధ్యమే. ఇంగ్లండు దేశము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముతో కలసి యుండుటకు, డివెలరాగారు సమ్మతించకబోలేదు. కాని, అవసర మేర్పడినపుడు సామ్రాజ్యమునుండి వెలువలికిపోవుటకు సంబంధపలయునని నూత్రమే వారు గోరుచున్నారు. ఇంగ్లండును, సామ్రాజ్యము నందుంచికొనెడి నేర్పు, ఆంగ్ల దేశమున కుండవలయును. అధినివేశ రాజ్యముల నింతవరకు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు ఆంగ్ల దేశము నేర్పుమీర, లిపి ముంచినది. అధినివేశ రాజ్యములయెడ పూర్వ విశ్వాసము గనుబటచుటచేతనే, సామ్రాజ్యము నుండి విడిపోవలయు నను నుద్యమము లక్కడ విజయము బడయకుండెను. అట్టి విశ్వాసమును విల్లెండునకుగూడ కనుబటచుచో, అదేశముగూడ అధినివేశ రాజ్యముల నోబాటు సామ్రాజ్యము నందు నిలిచియుండును. దక్షిణాఫ్రికాను విడిపోకుండ నిలిపియుంచికొనగలిగిన ఆంగ్ల దేశము, ఇల్లెండువిషయమున అ ప జ య ము గాంచజాలదు. అధినివేశ రాజ్యము కును, సామ్రాజ్యము ను విడిచి స్వాతంత్ర్యము ప్రచ్చన్న ముగ గలదనియే, రాజ్యాంగ కోవిదులు తెలిపియున్నారు. విల్లెండునై నింతకాలము విశ్వాసము జూపకుండుటచే, అటుల విడిపోయెడి హక్కును గుర్తించవలయునని, విల్లెండు గోరుచున్నది. పరస్పర విశ్వాసము గుదిరిన పిమ్మట, ఇట్టి యవకాశము సంగతి తలపెట్టుట కవసర ముండదు. విల్లెండును సమాధాన పరచుటకు, ఆంగ్ల మంత్రివర్గ మీరితిన విల్లెండుకోర్కెలను సామ్రాజ్య సంబంధమును జతజేర్చు వీలుగలదని, పరులకు స్ఫురించును. తూర్పుఆఫ్రికా దేశము: భారతీయుల స్థితి మొంబాసానుండి కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కిటుల తంతివార్త నిచ్చి

నలుగురు అసోసియేటులు ప్రెస్సువారు తెలుపుచున్నారు.

“యూరపియనుల బెడరింపులచే ప్రేరితులై కలీనియల్ సెకటరీగారు, భారతీయ సమస్య నిర్ణయమును ఆపివైచిరి. దానిని స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి వప్పగించిరి. ఇక్కడి ప్రభుత్వమువారును, యూరపియనులును, వార్తాపత్రికలును, భారతీయులకు వ్యతిరేకము. పార్లమెంటరీ కమిటీ వారి సలహాలు, ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సువారి తీర్మానము మీరు కలుగజేసికొనిన బోక్సము, అన్నియు వృధయయినవి. స్వల్పస్థానిగారి వోట్లును సంపాదించుటకు యూరపియనులు కొందరు ప్రయత్నములు పంపియుండిరి. న్యాయాలాండు, రోడెసియాదేశములు ఆఫ్రికాఖండమునండి భారతీయులను తరిమివైచుటకు ఉద్ద్యమింపెను. స్వల్పస్థానిగారి, యూరపియను ప్రయత్నములతో నేకీభవించునడల, అనర్థము వాటిల్లును. మేము పన్నులను చెల్లించుటకు నిశ్చయించితిమి. కాని ప్రజలను హద్దులలోనుంచుట, యసంభవమగును. ఇక్కడి స్థితి మిగుల సందిగ్ధముగ నున్నది. ప్రజల కష్టనివారణమునకు ఏమాత్రము ఆలసింపినన, స్థితి విషమమగును. ఈ సమస్యను తక్షణమే లండనునగరమునందు పరిష్కరింపవలయు నని, ఇంపీరియల్ గవర్నమెంటును ప్రోద్బలపడుచున్నాము. ఇట్టి ప్రార్థనలవలన, లాభ మంతగ గనుమీకుదు. ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సు తీర్మానములను తూర్పుఆఫ్రికా యూరపియనులు లెక్కవెట్టుట లేదు. పార్లమెంటుసభవారి సలహాలను వారు నిరాకరించుచున్నారు. రాజకీయనిధిగారి మండలింపులు, వారిని కదల్చుట లేదు. ఏతరునవయినను భారతీయులను వెతలపల్లాలించి, తరిమివైచుటకు వారు కట్టుబట్టియున్నారు. తూర్పు ఆఫ్రికాయందు వలెనే, ఇతరభాగములందును భారతీయుల స్థితి యీతరుననే యున్నది. సర్వసర్వరాజ్యసిద్ధి మిగుల యవసర మనుటకు వేరు నిదర్శనము లేదు కావలయును?

సమాధాన మార్గము

ప్రభుత్వమువారికి, సహాయనిరాకరణవాదులకును సభ్యము గుడుర్చుటకు ఏవిధమైనను ప్రయత్నములు జరిగెనా యని సిమ్లా కానసభలో వేంకటకలిరాజుగారు మరల ప్రశ్నించుచుండిరి. వెనుక డిల్లీలో కానసభగూడినపుడు, గాంధీ ప్రభుత్వమును సిమ్లాకు పిల్చించుట మూలమున సమాధానము గుడుర్చుటకు ప్రయత్నము జరిగెనా యని, ఏరు ప్రశ్నించుచుండిరి. రాజగారిపుడు అడిగిన ప్రశ్నకు, ప్రయత్న మెవ్వరిచే నన, సర్ విలియంవిక్ టెంటు గారు మరల ప్రశ్న వేసిరి. ఇరుపక్షములవారిచే నని, రాజగారు జవాబు చెప్పిరి. అందువైని ప్రభుత్వమువారు రెట్టి ప్రయత్నమును చేయలేదని, విక్ టెంటుగారు తెలిపిరి. ప్రభుత్వ దృక్పథమును ఇందుమూలమున గ్రహింపవచ్చును. గాంధీమహాత్ముడు, సమాధానము వాశించియే, సిమ్లాకు వెడలి రాజకీయనిధి వేరకముచ్చటించియుండిరి. ప్రభుత్వమువారు ప్రజల నిజమనోరథముల గుర్రెణిగియుండియు, వారి నాయకులతో సంప్రతించి వాని నింతకాలమువరకు సఫల పరుపకుండుట, వింతగ గనుపింపకమానదు. అందుకు ప్రయత్న మైనను జరుగలేదని, విక్ టెంటుగారు వలకరి. కానసభభ్యు లికముం జేమి జేసెదగో చూడవలయును.

స్థాంపులు

1920-21 సంవత్సరమున, స్థాంపుల రాబడి మొత్తములో 802947 రూపాయలు లభి

పోయెను. జ్యూడిషియల్ స్థాంపుల రాబడిలోను 242,280 రూపాయలు లభిపోయెను. ఏకారణముచే నయినను, ఈ తగ్గుదల చాలవర కన్ని జిల్లాలలో గనుపించుచున్నది. తాలూకా లనేకములలో వ్యాజ్యముల సంఖ్య దగ్గును. నాన్ జ్యూడిషియల్ స్థాంపులలో 550,667 రూపాయలు రాబడి లభిపోయెను. దాదాపు జిల్లా లన్నింటిలో తగ్గుదల గలదు. ఇందులకు, వాణిజ్యము మందగించుటయు, మారకపు లేకు నిలుకడగ నుండకుండుటయు, స్థిరాస్తినిగూర్చి ప్రజలలో మోజులేకుండుటయు కారణములుగ జూపబడినవి. స్థాంపులవిక్రయముతగ్గుటచే, అందు కగు వ్యయము గూడ తగ్గినది. ఏదేదిక సంవత్సరమున, స్థాంపుల రాబడి 180,18,456 రూపాయలు, ఖర్చులు 603,723 రూపాయలు. 1919-20 సంవత్సరమున 188,21,408 రూపాయల రాబడి చేకూరెను. ఖర్చులు 6,47,531 రూపాయలయ్యెను.

కలకత్తా మార్కాసివర్తకులు

కలకత్తా మార్కాసివర్తకులకు గాంధీమహాత్మునకును విదేశవస్త్రబహిష్కారముగూర్చి చర్చ జరిగెను. మార్కాసివర్తకునిధులపక్షమున మాటలాడుచు, వర్తకుల స్వాతంత్ర్యమును సరోధించవలదని, దేవీప్రసాదుగారు గాంధీమహాత్మునికోరి, వర్తకులయొద్ద 20 కోట్ల రూపాయల విదేశవస్త్రములుగలవనియు, వానిని కొనుటకు కాంగ్రెసు కమిటీవారు బూనుకొనలేదనియు, చెలిపిరి. అందు మీద చాలసేపు చర్చ జరిగెననియు, ఫలితము మాండు ప్రకటింపబడుననియు, అసోసియేటులు సంఘమువారు చెలుపుచున్నారు. దేశభివృద్ధికి అన్నిసంఘములవారును బోధపడు యావశ్యకము. కలకత్తా మార్కాసివర్తకునిధులమున స్వల్పసప్తమును పాటింపక స్వదేశవస్త్రదీక్ష కొనపాగుటకు మనస్ఫూర్తిగ బోధపడుట శ్రేయస్కరము.

హైందవ కానసభ

హైందవ కానసభలో కొత్తబిల్లులు ప్రవేశపెట్టబడెను. ఆస్తినిగూర్చి కొందరు వారసుల కిపుగుల ఇబ్బందులను పొందించుటకు కేవగిరి అయ్యరుగారిక చట్టమును తయారుజేసిరి. ఆస్తి విషయమై స్త్రీల హక్కులను కాపాడుటకు ఏరుదేశించిరి. దత్తమునకు రిజిష్టరు అయిన దస్తావేజుండు అవసరమని, దాక్టరు గవరుగారి చట్టము చెలుపుచున్నది. కాక్కినల కంట్రాక్టునుగురించిన చట్టమును రద్దుజేయవలయునని, జ్యోషిగారిక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టగ అందుకుగూర్చి ప్రభుత్వసభ్యుడు బలముగ నభిప్రేపించెను. తుదకు జ్యోషిగారి కేకారణముచేతనో తీర్మానమును ఉపసంహరించికొనిరి.

భారతవర్ష ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము

మాంటెగు ఆఫ్రికాయములు భారతవర్షమునకు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యాధికార మియ్యవలసిన దని స్టేటుకాన్సిలువారు సిఫార్సు చేయగా మాంటెగు గారు, ప్రత్యుత్తర మిచ్చియుండిరి. ఆసిఫార్సును, వాణిజ్యప్రయత్నమును భారతప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఆగస్టు 21 వ తేదీని క్రింది జాలును భారత కార్యదర్శి పంపించిరి. ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీని స్టేటుకాన్సిలులో క్రింది తీర్మానము అంగీకృతమయ్యెను. మీకు తెలియగలదులకై దానిని పంపుచుంటిమి. భారతరాజకీయ కానసానసాము భారతవర్షమునకు సంపూర్ణ ఆర్థికస్వాతంత్ర్యాధికారము నియ్యవలసిన దని భారత కార్యదర్శి ద్వారా ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునకు తెలుపుటకు స్టేటు కాన్సిలువారు రాజప్రతినిధికి సిఫార్సు చేయుచున్నారు.

తీర్మానమును ఆనరబిలు లూయిస్ క్యామలదాసుగారు ప్రతిపాదించిరి. “భారత కానసభవారి అధికారముక్రింద” అను మాటలు అనలు తీర్మానములో నుండెను. దానికి బదులుగ మై ప్రాసిన తీర్మానములోని చివర పదిమాటలను సర్ బార్ని బార్నెసుగారి ప్రేరణవలన మార్చిరి. ఆర్థికవ్యవహారములు భారత కానసభ వారి అధికారములోనే యుండవలయునని అసలుతీర్మానములో కోరుటచే దానిని అంగీకరించుటకు వీలులేకపోయెను. ఇది భారతరాజకీయ కానసానసాము లేదు. సంస్కరించిన తీర్మానము బాయింటు కమిటీవారి యభిప్రాయమున కనుకూలముగ నున్నది. పార్లమెంటువారి, చక్రవర్తిగారి అధికారము తేటపడ కానసానసామునకు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము నియ్యకూడదని బాయింటు కమిటీ వారు తెలిపిరి. భారత ప్రభుత్వము వారికిని, కానసభకును మధ్య భావము కుదిరిన విషయములలో భారత కార్యదర్శి సాధ్యమైనంతవరకును బోక్సము కలిగించుకో చూడదని వారు అభిప్రాయపడిరి. సామ్రాజ్యములోని ఇతరదేశముల లాభనష్టములను కాపాడుటకును, ఆంగ్లప్రభుత్వమువారు సామ్రాజ్యములోని ఇతర దేశములలో జరిపిన నిర్ణయములకు ప్రతిబంధకము లేకుండను చేయుటకు మార్గమే వారు ప్రమేయము కలిగించుకోవలెను.

తీర్మానమును మీరు ప్రభుత్వమువారికి తెలుపవలయునని కోరుచుంటిమి.

జూన్ 20 వ తేదీ భారతకార్యదర్శి క్రింది సంగతులను తెలుపుచు చేసెను:—

మీరు పంపించిన తీర్మానముండెను.

ప్రతి సభకులమీద చేసిన కేవల విషయమై లాంగ్మైకు నుండి రాయబారులు వచ్చి తమ సాధక బాధకములు తెలుపుకొనిరి. వారి కిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములోని కొన్ని సంగతులను తెలుపుచుంటిని:—

1917 లో జరిగిన సంగతులను మీరు తెలిపి 1919 లో జరిగిన విషయమును విడిచి పెట్టిరి. వ్యవహారము వంకరు 1919 లో విచారించిరి. భారతప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించు కొను ఆర్థికకానసములలో బోక్సము కలిగించుకో వద్దని బిల్లులో సవరణను ఒకరుపపాదించిరి. దానిని నిరాకరించిరి. కానసభయును, ప్రభుత్వమువారును ఏకాభిప్రాయములు యున్నప్పుడు కార్యదర్శి చక్రవర్తి బోక్సము కలిగించుకో వలెను. పార్లమెంటు వారికి వారే బాధ్యులై యుండవలెను. ఇతరుల కా అధికారమియ్య కూడదు. విదేశీతమయిన స్థితియందు వారు బోక్సము కలిగించుకో వచ్చును. కావున నిప్పు చేయుట కలిగించు కొనుటకు వీలులేదు. ఆంగ్ల వర్తక లాభమును గడించి ఆర్థిక వ్యవహారములను నిర్ణయించుచున్నా రను నవ్య కమిటీకమిటీ ముప్పుకు కారణము. ఇట్టి నవ్యకమిటీ కలదు. ముందటి నవ్యకమిటీను కడమియ్య కూడదు.

సామ్రాజ్య సభయందు భారత వర్షమునకు ప్రాతినిధ్యము కలదు. వారును, సామ్రాజ్యదేశములను సంప్రదించుకొని వ్యవహారములను నిర్ణయించుకో వచ్చును. కానసములను చేసికొను అధికారము లేకుండ సంప్రదించుకొను అధికార ముండుట ప్రయోజనకారి కాదు. భారత ప్రభుత్వమువారు తమ దేశమున కవసరములైన రోపాములు చేసికో నియ్యవలెను. క్రేటు బ్రెటును, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలాండు, కనడా, డచ్చిదాక్షిణ్యాల వారు తమ లాభనష్టములను యోచించుకొని ఎట్లు నిర్ణయించుకొనుచున్నారో భారత దౌరతమువారికి అట్టి అధికార ముండవలెను. కావున భారత కార్యదర్శి వారి నిర్ణయములలో సాధ్యమైనంతవరకును కలిగించుకొన జాలడు. కర్ణాటకప్రభుత్వ బిల్లు విషయమై చర్చ జరుగుచున్నప్పుడు కొన్ని సంగతులు చెప్పియుండెను. భారతప్రజలు సాత్వికులు, విషయ విధేయత కలవారు. ఏదీయైన చేయుదు మని చెప్పివుచు అని చెల్లించినారా లేదా యని వారుచూచురు. పార్లమెంటువారు కొంత అధికారమిచ్చిరి. కర్ణాటకప్రభుత్వ వాగ్దానము చేసెను. కావున వారికిచ్చిన అధికారమును నేను తిసివేయను. దానిని నేను రక్షింతును. సామ్రాజ్య భాగముల ఆక్షేపణలు లేకుండ భారత ప్రభుత్వమువారు తమ లాభ నష్టములను వారుకాపాడుకోవలెను. ఇతరులట్లే చేసికొనుచున్నారు. తమ ప్రజలక్షేమమున కవసరములైన కట్టుబట్టులను వారు చేసికొనుచున్నారు. వారికి కొంత అధికార మిచ్చిరి. అధికారమును ప్రయోగించు కొనినప్పుడు “మేముప్రభుచేసితిమి. మీకిచ్చిన అధికారమును తిసివేయుదుమని” చెప్పటం భాగ్యము కాదు. మనరర్థకలాభమునుచూచుకొని వారి అధికారక్షేపణలులలో కలిగించుకో చూడదు.

ప్రజా వి త థా ర త ము

(ధా లం జ ప త్రి క)

లండను, జూలయి 29:—

విశ్వాంశుని నాటినుండియు మామకొంత మనశ్శాంతి చిక్కెను. విరామము గల్గి సంతోషము గల్గెను. కాని యింతటితో మాధ గవర్నమెంట్ కయ్య, సానుభూతి ప్రయత్నములు వెనుకబడలేదు. మరియొక మాత్రాకార్యము చేయవలసివచ్చెను. ఈసందర్భమున ముందు యెప్పటికప్పు చేసినట్లుగా యనభయమున్నట్లుకు బాధ్యత యెక్కువగుచున్నది. ప్రపంచయుద్ధ మైవలసిన సందర్భమున నాటనుండియు సామ్రాజ్యమున కెప్పుడును యిప్పుడున్నంత తొందరము లేదు. కేయమునందును రాలేదు. విశ్వాంశునియొక్క యెక్కువగ నున్న నానందియున్నది. కాని అదియొక మామిడి. అట్టి పరిస్థితును, బాధాభయమును, భావపరిణామమును, ఉన్న తాదృశ్యమునకును అనగరము నుండియొకచోట నింత యెక్కువ గను, యంతకన్న యెక్కువగను నున్నది.

ఇప్పుడు మాతముగ బాటియ ప్రభుత్వముగల్గి స్థాపితమైన బ్రిటిషు అధికారమునకు విరుద్ధముగ ప్రపంచ ప్రభుత్వమిరితిలే అన్ని దేశములలోను గలదు. ఈజిప్టు వేచియున్నది. ఇండియా కూడ వేచియున్నది. వారిద్దరును, ప్రస్తుతాంతోక్షమునకు పరిష్కారము ఒప్పుదలమిది జరుగునా లేక ఇప్పుడు ప్రభుత్వముగ నుండని స్వతంత్రప్రభుత్వములు పునరుద్ధరింపవలయునా యని యడుగుచున్నారు. ఈజిప్టు ప్రభుత్వాకామ్యమైన బాగ్దాదు, రాయ బారులు వచ్చుచున్న మామము నుండుటకు యిష్టపడెను. ఆ రాయబారులు వచ్చుచున్నను, బ్రిటిషు రాజనీతిలో జరిగిన సంభాషణములు నుకట తెలియువరకును ఈజిప్టు దేశము కోరు నారందరును నోరుతెరుకొని చిత్తశాంతి గల్గియుండును. ఏలనగా ఆకాంతి పోలేదు. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము కోసంగు వరకును అది వెనుకకు వెళుచున్నది. ఇండియా కూడ స్వతంత్రియ్యలోనే యున్నది. అనూహ్యాద్యుల మహిమ మొందె ననియు, గాంధీయ్యైబలులు పడిన పోయెననియు, మరియేమి యు సమపాదుమును జేయవలసిన సంస్కరణములు కొనసాగు ననియు పత్రికలు ఘోషింప వచ్చును. కాని తెలిసినవారు దానిని నమ్ముచారు. కిడింగుప్రభువు దేశ మెట్లున్నదో కనుగొని కర్తవ్య మేమో యూహించుటకు ప్రయత్నించిన యా రోజులను జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొన్నచో, కార్యభారమున్ను, యెప్పు డేమి వచ్చుచో యనభయమున్న ఉన్న సంగతి తెలియ గలదు. మాపాతకులు కిడింగు ప్రభువునున్న, ఆయన పాలింప వలసిన ప్రజలనున్న మనమునం దిడుకొన వలయును. ఆ ప్రజలభాని చారిత్రము ఆయన చేతులలో నున్నది. ఇది నిశ్చయముగ విమనస్థితి. కిడింగుప్రభువు ప్రస్తుత స్థితిని బాగుగ గ్రహించుటకొరకు గాంధీ మహాత్ముడు లేన కార్యకర్తము ను తెలుప సమర్థులైచెను. కన్నాట్లుప్రభువు పొందూదేశమునకు సంస్కరణ చట్టమును ప్రారంభింపవలెనపుడు, వానియం దిట్లుమ లేని గాంధీ మహాత్ముడు ప్రకటించెను. దుకాణములు మూయ బడెను. వ్యాపార మాసివేయబడెను. ప్రజలు సంతోషవిముఖులై యుండిరి. ఇప్పుడాయన అట్టి పనులకు గడంగుటలేదు. రాజ ప్రతినిధి దేశపరిస్థితుల గుర్తించుటకు విరామ మియ్యబడినది. ఆయన తీర్పుకొనవలసిన దేశములో శాంతియుండును. బ్రిటిషు రాజప్రతినిధి దేశపరిస్థితుల గనుగొనుచున్నాడు గదా యని దేశ ము సిగ్గునుండి మలబాదువరకును, బొంబాయినుండి కలకత్తా వరకును శాంతముగ నిలచియున్నది. విజ్ఞానము, ధైర్యము, సద్బుద్ధి యము ఈసుగుణములన్న మనుషునకు కొరత ఏమియునులేదు.

భారతదేశాంధ్రకారము యితరదేశములలో వలెగాక, యొక మహాత్మునిచే పటాపంచలు జేయబడెను. మహాత్ముడు చెప్పు సంగతులు అనుభవయోగ్యములు గావనియు, భావగోచరములని యు దలంచువారల నెందరో మేము చూచితిమి. చాలమంది యాయన ఉషదకరుడనియు, సంపత్తికన్యభావు డనియు నధిక్షేపించిరి. కొందరు పిచ్చివా డనిరి. కాని యింతవరకును, ఆయన కంత పలుకుబడియున్నను, ధిక్కార పరాక్రమమున్నను, యెవ రైనను, ఆయనయందేక నిర్మలత్వమునుగాని, భీరవాంకత్వమును గాని, జీవత్యాగమునుగాని ఆక్షేపించినవారు లేరు. ఈనూత్ని కాయము, పాదరత్నము లేకుండ ప్రయాణము జేయుచు, నిరాడంబర కష్టజీవనధారయై, కష్టజీవియై స్వీయసఖముల పరిత్యజించి, నిర్భయముగ ప్రజాపరిపాలనము జేయుచున్నాడు. ఈ యనకు సదృశుని యెక్కడను చరిత్రలో గానము. ఆయన ప్రయాణము జేయునపుడు నేలకొలిది జనము ప్రతిష్టేష ను నుతో జూడవచ్చెదరు. ఆయన యువనానా మన్న యెన్నియో

గంటలు ముందు జనమువచ్చి మూగెదరు. ఆయన యేదైన గ్రామ మునకు వెళ్లినపుడు ప్రజ లాయన సంకల్పమునకై దగ్గరకు పోయెదరు. చేలాంచలముల స్పృశించెదరు. ఆయన ఆశీర్వాదమున కై పిల్లలను దీసికొని వచ్చెదరు. ఇంత దివ్యగౌరవము వచ్చుచున్నను ఆయన చలించుట. విసయవిషయమైయుండును. ఎంత యో ఆత్మశాంతి యుండును. దానివలననే యెన్నికష్టములు వచ్చినను లక్ష్యముచేయడు. కోపమున్న మాటలేదు. సమానముమొండు. మాటాడునపుడు ఖండ్వగ మాటాడును. ఎవరినిగాని పేరెత్తి మానింపడు. అందుచేతనే ఆయనమాటాడు మాటలు భగవత్ప్రేమయులై, యుండును నేను యితరకష్టపడి యాలోచించి చెప్పితిని గౌరవమును కోరడు. భారతాత్మ పలుకు చున్నదని యు, ప్రజలయందేకములై వెలుపలకు చున్న వని యు నాయన చెప్పెను. ఆయన దేశములో పాశ్చాత్య ప్రాబల్యమును సంపూర్ణముగ నధిక్షేపించుటయేగాక స్వదేశములోని తప్పులను గూడ విప్పిచెప్పటచే, ఆయన నిష్పక్షపాతి యనియు నిష్పాయస్థు డనియు తెలియగలదు. ఆయన యువకుల కిట్లు చెప్పెను. “మీరు బ్రహ్మచారులై యుండవలయును. ఈబానిస పని యున్నస్థితిలో నెవరును పిల్లల గననూడదు. కాని మీరు పనిత్రులై యుండవలెను ముఖ్యమంత్రియు పొందువరకును ప్రతిష్ఠియు నీసాదరికభావింప వలయును. నేను మరియొక జన్మలో అస్పృశ్యునిగ బుట్టి వారల నుద్ధరింపవలెనని నేను ప్రార్థించుచున్నాను.” అట్లు చెప్పు మనుషుడు, నైతిక విచారణజ్ఞుడును ఆయన ప్రజామనోము నకతీత ముగ నుండును. ఆయన ఆందోళనకారకుడు గానేరడు. ఆయన మహాత్ముడు.

ఈసందేశమును “స్వరాజ్యము” అనుమాటచే నర్థింపవలయు. ఆయనకంతకంటె వెక్కిరించేయవలసిన కర్మ గలదు. ఆయన కోరునది స్వతంత్రపాలనమైయున్నది. భారతదేశము స్వాధీనమై స్వదేశానుమతజీవనము జేయుటకును స్వీయాధ్యాత్మికజ్ఞానోచితముగ పరిస్థితుల నేర్పరచుకొనుటకును దీనిని మార్గముగ కైకొని నాడు. ఆయన పాశ్చాత్యమార్గములనున్ను, పార్శిశామికాభివృద్ధిని చూచియుండును. వానిని సమూలముగ ఖండించుచున్నాడు. ఆయనయుద్ధమార్గ మేమనగా, స్వదేశమునకు ప్రస్తుతపాలకుల యాదేశపద్ధతు లవసరములేదు; అలోచన, మాట యక్కరలేదు. వారి ప్రమాణములను, కాంత్యులును పనికిరావు. అందు కనియే ప్రప్రథమమున విద్యార్థులను పాఠశాలలను కళాశాలలను ఒప్పింపించిరావలెనని కోరియుండును. అందుకనియే రాట్టము మగము కావలెనని కోరెను. అనుయాయులను, స్వదేశవస్త్రముల ధరింపుడని కోరెను. భారతదేశము స్వతంత్రమును పొందిన పిదప, స్వదేశ కాలయముల పార్లమెంటు పద్ధతుల ననుసరించినగాని, పార్శిశామికమార్గముల ననుసరించినగాని, స్వతంత్రము ననుభవింపక బంధితమైయున్న దనియే ఆయనయభిప్రాయము. తుట్టుతుడక్కప్రపంచసాహాయ్య మేమి చేయ నున్నను, స్వజీవితమును వృద్ధిపొందించి, స్వ నిర్మాణముల జేసికొని, స్వీయవిశ్వాసముల గల్గియుండి, స్వీయాలోచనలన్నచో అప్పు డాసహాయమును జేయును. మాతృభూమియందు విజ్ఞానమును, మతమును, శాస్త్రమును, కళలును, నిర్మలమగ వృద్ధిపొందవలె ననియు, ప్రపంచబాంధవ్యము కావలెననియు, చెప్పు బాగుయితో గాంధీ యేకీభవింపడు. కవీంద్రుడు స్వదేశమున కిరివవాడై, భారతదేశము ప్రపంచజీవనములో పాల్గొనుచున్న మానవజాతిలో నొకటిగ చూచుచున్నాడు. మహాత్ముడు ప్రపంచ జీవనమునకు ప్రాచ్య దేశ ము ద స ర ము లే దని యు, ఏ ర త్న ణ క్షే లు డో కష్టనిష్ఠురములకొల్పి మానవజాతి కొక నూతనమార్గమును జూపుననియు నమ్ముచున్నాడు. “మీరు ఈవలకురండు. ప్రత్యేకము గ నుండుడు” అనియే ఆయన చెప్పెనది. ఇస్లామరై భారతదేశము ప్రత్యేకముగనుండి ఆధ్యాత్మికముగనే ప్రపంచమును ప్రపంచమునకు మార్గనూపకముగను, ఆదర్శ ప్రాయముగనుండ వలెనని యాయనచెప్పెను.

మేము సోదరభావము గలవారము, ప్రత్యేకసమాధిచే నితరులతో జోక్యము లేకుండ యుండుటవలన ప్రపంచమును జయింపవచ్చునని నమ్మువారము కాము. మతభ్రష్టులు గూడ దైవరాజ్యములోనివారే యని మా నమ్మకము. మా నాగరకత యపజయము గాంచినను, కొంత సంస్కరింపబడవలసి యున్నను, పాశ్చాత్య విరోధాదేశము, అదర్శములలో సర్వకూన్యమైనదనిగాని, విజ్ఞానప్రస్ఫురణ లేనదనిగాని, జీవితములో నాధిభౌతికమైనదనిగాని తలంపవలయు. అట్టిమేము, గాంధీమహాత్ముని తోనేకభవింపక పోవచ్చును. ఏకీభవింపము. కాని ఆయన చేసిన పని చాల ఉత్సాహముతోను, మనస్ఫూర్తికముగను ఆదరించెదము. ఆయన సందేశము, మా కార్యభారమునందలి విశ్వాసము

తోలిపోవుకాలమున వచ్చెను. మేముమామతగ్రంథముల చదువుకొనునపుడు తత్వవస్తువుని తలవకుండ జనువలయు. కాన మేము నిశ్చలముగ కోరున దేమనగా, ఆసద్బుద్ధియని పూర్ణాత్ముని, దీర్ఘబలదృష్టియున్ను, మాతోటివారను, మాప్రతి నిఘలును, సానుభూతితో జూడవలయును. ఆయన చెప్పమాటలను బాగుగ నాలోచింపవలయును. ఉభయజాతులకును భిన్నమైనమార్గము వేలు గలదని మాకు తెలియును. అహింసాసారమునకు ఇంతకంటె యెక్కువప్రేమగాని, యోగ్యుగాని, విసయవిగేయతగాని, త్యాగముగాని యవసరములేదనిగూడ తెలియును. దానివలన ప్రపంచజాతులలో మాస్థానమును పునఃపరీక్షించుకొనవలసివచ్చును. అంతయు దైవప్రేమయే యని తెలియును.

ప్రభుత్వ ప్రకటన

ఈరాష్ట్రములోని సభాసభ్యులు స్వస్థులకు క్రింది విధముగా జీతములు వృద్ధిజేయబడెను. ఇవి 1921 మార్చి 1 నుండి అమలులోనికి వచ్చెను.

1 మామూలు	75—175
2 సెలక్ ట్ గ్రేడు	200

ప్రతివర్సమున ఈఉద్యోగములలో నూటికి 15 వందల చొప్పున సెలక్ ట్ గ్రేడులోనికి నియమింపబడుదురు. ఈ గ్రేడులో నియమింపబడుటకు 10 వత్సరములకు తక్కువగాని కాలము ఉద్యోగము చేసియుండవలెను.

(2) ఈ మార్పులు అమలులోనికి వచ్చినప్పటినుండియు సెలక్టు 10 రూపాయల చొప్పున ఇచ్చుచున్న బల్వె ఇవ్వబడెను. పోలీసు రిక్రూట్మెంట్ “ప్రభుత్వచిత్తను గురించి ఉపన్యాసములు ఇచ్చినందుకును, కుష్కరోగాలములను దర్శించినందులకును, నేరస్థులందఱు ప్రదేశములను దర్శించినందుకును ఇచ్చు బల్వెలు 1921 మార్చి 1 తారీఖునుండియు తీసివేయబడెను.

(3) ప్రస్తుతమున్న పింఛనుదాన్త వేతనాభివృద్ధిని గురించి ప్రత్యేకప్రత్యేకముగా తెలియజేయబడును.

(4) స్థానిక సంఘములకు సహాయ మిచ్చిన సమితి అసిస్టెంట్ సర్జనులయొక్క జీతములను ఎంతెంత, ఆ సంఘముల నుండి రాబట్టవలయునో ప్రత్యేకముగా నాలోచించుచున్నాడు.

ఉత్తరువులు వచ్చువరకును స్థానిక సంఘములు ఇదివరకు ప్రకారముగానే ఇచ్చుచుండవలెను.

(5) స్వస్థ జనరలుగాని ఈ ఉత్తరువును అమలులో పెట్టుటకు గురించి విపులముగా అక్కాంటెంటు జనరలుగాని ద్వారా పంపవలెనని కోరిరి.

నీటి సప్లైకిని, మురికి కాల్యలకుగాను, స్థానిక సంఘములకు సివిలు బడ్జెటులో నియబడి 11.50 లక్షలనుండి 266409 రూపముల లియ్యబడెను. ప్రస్తుతము ఇంకా 165450 రూపములు గూడ ఈయబడెను.

(2) అక్కాంటెంటు జనరలుగాను స్థానిక సంఘముల కీయ నిశ్చయింపబడినసామ్యము ఆయాసంఘములకిచ్చుటకుకోరబడిరి. స్థానిక సంఘమువా రా సామ్యము ప్రస్తుతము వ్యయపర్చుటకు పట్టికువచ్చు డిపార్టుమెంటువారి కీయవలయును.

(3) ఈవత్సరము పాటరువచ్చునై, డ్రైనేజీసమితికుగాను, లేమవంతుసామ్య నిమిత్తుకు మధుర పురపాలక సంఘము 2,65,000 రూపములకొరకు దరఖాస్తు చేయవలెను.

ధాన్యపుధరలు

ఈ క్రింద నాల్గవండులములలోని లియ్యపుధరలు ఆగస్టు తుదివారపున తెలుపబడినవి. విశాఖపట్నం, గోదావరి, అనంతపురం, కడపజిల్లాలలో ధరలు తగ్గినవి. గతవత్సరముతో పోల్చి చూచిన రాజధానియంతటను ధరలు తగ్గియున్నవి.

	30-8-21తో	30-7-21తో	29-8-20తో
మండలము.	అంత్యముగు	అంత్యముగు	అంత్యముగు
	వారం	వారం	వారం
గంజాం	3.15	3.09	2.48
విశాఖపట్నం	2.79	2.54	2.48
కృష్ణా	3.09	3.09	2.67
కర్నూలు	2.85	2.85	2.51
పెల్లారి	2.78	2.85	2.51
నెల్లూరు	3.70	3.75	2.85
రాజధాని మొత్తం	3.14	3.14	2.73

మెట్టధాన్యముల ధరలు గతమాసములో రాజధానియంతటను కొద్దిగ పెరిగెను.

(ప్రచురణసంఘము)

హింసా హింసలు

(యంగు యిండియా)

హింసాహింసలు రెండూ అసంగతమైనవి. ఒక దానిచేసినా ఒకటి వాతావరణమును, అహింసాహింసలను రేపన కాలమగు వాతావరణమును సృష్టించును. మానవాభివృద్ధి ఇట్టివాతావరణమునకు భంగము గలిగించినట్లు, నిరాశరేఖాభివృద్ధి ప్రారంభమగుచున్నది. నేదియు సంతక చేసియుండలేదు. నేనివ్యాసమును ఆగస్టు 29 వ తేదీని సిల్కెటనుండి వ్రాయుచున్నాను. ఇది ఆచార్యులపట్టికి పరిశీలించుచున్నది. ప్రజలకు తెలియజేయుచున్నది. జరిగినవిషయము నాకు ప్రార్థిక తెలియదు. అసానీయమైనది తలచుచున్నాను. దివ్యతలచుచున్నాను. మాత్రము జూచితిని. ఈ వార్తలు ఎంతగానైనా ప్రయోజనపడుచున్నవో ప్రతివాడును గుర్తింపగలడు. కానిమాపరాలు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయబడినవి గోల్పోయినమాట తప్పు. మలబారులో వైనికానము అయి లు లో ను ను ది. ప్రభుత్వము వారి కను నిర్బంధ శిక్షణము లక్ష్యము నున్నది. తిరుగుబాటులతో పోరాడవలెను. శిక్షణమునకు అనుగుణము. ప్రభుత్వవ్యయము మట్లున్నది. మాపరాలు ఇప్పుడు చచ్చిపోయి పదిరెట్లునుండి పదిపోయినను నేనంత లక్ష్యముచేయువాడనుగాను, కాని వారు అహింసాపథమున నున్నవో పొగుంటున్నాను. అప్పుడు వారు స్వరాజ్యమును సామిష్ట్యమునకు దెచ్చివారయ్యెడివారు. ఎప్పుటికైనా దానికి నున్న మనప్రాణముల గర్వింపి తీరవలసివచ్చును. మాపరాలు స్వరాజ్య మనగా కిలాఫతు అన్వాయము తక్షణము చక్కబడుట గావచ్చును. భగవంతుడు చివరకర్తవ్యమును గోరును. మనరక్షణ కోపభేదములను మైయుండగలడు. మరెవరికైనా దానికై యాచించి త్యాగము చేయుట, త్యాగ మనిపించుకొనదు. మాపరాలు ప్రతిఫలము గోరియే యిట్లుచేసిరి. అందుచే త్యాగమందలి శీరత్వము చాల రక్త పోయినది. ఇప్పుడు మాపరాలు తగినంత బాంధవ్యము చేయుచున్నవి.

మాపరాలు ప్రతినియత బూనక చచ్చిపోయే వైనికానము ప్రయోగించ బడెను. అప్పుటికిని ప్రయోగించబడినదో దానికి త్రొక్కుకొనవలసివచ్చును. దానితో పడవకు దేశవాళన మొనరించుచున్న ప్రభుత్వవిధాన మంతమొందెడిది. ఈకోపలలో నెక్కడ కరవుచున్నది, కూలీలు నిర్మించిన మాపరాలిష్టమును సంప్రాప్తమైనను, దానికి అసహాయోద్యమమే కారణమని చెప్పుట స్వాభావికమైనది. అసహాయోద్యమస్వరూపకత్వమునకు అది మంచి బహుమానమే. కాని మద్రాసుప్రభుత్వమువారికి నేరారోపణజేయుచు చేసినదేమియును లేదు.

ఇప్పుడు మనవిప్లవము వికసమైనది. నిరాకరణములను లుకాడ నోడుగొంగ లనకుండ వైదొలగవలయును. మాపరాల దౌర్జన్యమునకు మనసాగాని, రహస్యముగాని యావశ్యాత్మకమైన ఒప్పందలూపగలడు. అట్లుఒప్పందల జూపుట యగౌరవమని మనము తెలిసికొనవలయును. ఏదైనా పరిహారవిషయము లకై వెతకబరిలేదు. మన మొక దృఢమైన లక్ష్యమును బెట్టికొంటిని. దానికై బద్ధులమైయుండవలయును. ఎంతటి అగ్రహజనకపరిస్థితులు గల్గినను, హింసకుగడంగునని శపథము చేసియుంటిమి. మనకుకుదిపరీక్షలో నమితమగు అగ్రహకారకములు రావచ్చును. మాపరాలు, మంచిదాని నడిపించువారు లేక పనిత్రములగు యిస్లామునకును స్వరాజ్యయోగమునకును సంతయు ద్రోహము చేసిరి. ఎన్నెన్నో ప్రయత్నములు చేసినను అగ్రహవేళ పరులగు జాతులకు కీటకమొనరించి దారిలో బెట్టలేకపోయేయని, మేము నిజముగ పనిచేసి తీరినదో, అట్లునుకొనవచ్చును. ప్రజలు స్వయంకృతమగు నహింసామార్గమునకైన కట్టుపడి యుండవలయును. లేదా ప్రభుత్వపు కఠిన పరిపాలనమునకై యిష్టపడవలయును. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు దౌర్జన్యప్రయోగములలో కీటకులై యఖండకీర్తితో విజృంభించుచున్నారు. మనము ప్రజలలో పలుకుబడి యున్నదని చూపుట కంటే జేయునదేమియు లేదు. ప్రభుత్వమునకు విరుద్ధముగ శక్తిని విజృంభింపజేయుట పిల్లవాడు గడ్డిపోచతో ప్రవాహము నాపగడంగులవంటిదని మనము గుర్తించుకొని ప్రజలకు చెలరేపవలయును. ప్రజలందరూ ఇప్పటికిని, తక్షణస్వరాజ్య సంపాదనమునకు, అహింసాపథమునకై పలుకుబడి యున్నదని చూపుట ప్రాయమును గల్గియుండవలయును. శోచనీయును. దౌర్జన్య విస్ఫూర్తితో హిందూమతావ్యవస్థయైత్రీ గూడ నధ్యక్షమగునని మనము తెలిసికొనుటలేదు. ఒకరి నొకరు హింసచేసేదరను భయముననే యొకరి నొకరు విశ్వసించలేకున్నారు.

స్వరాజ్యమునకై మేము లేకున్నామో స్వరాజ్య మను నది నిర్మాణముగను. స్వరాజ్య సంపాదనమునకు దౌర్జన్యము ముతప్ప నిర్యాస మేమిగలదు? ఆ భయమునకేగదా మనము మనకార్యక్రమమునకు నొకసారి కావ్యసాధనము బెట్టజాలక పోతిమి. అహింసాపథమున నందమన ప్రార్థించిన మన్ననతో నేడు ప్రభుత్వమువారికి, మాతో చేసిన, మూలము చేయవలసివచ్చి, లేదా వెదలిపోవలసివచ్చి యొకే సంకేతమును మనము పంపజాలమా? మనము అహింసా వాతావరణమును నిలువబెట్టజాలమని యభిప్రాయము గల్గియే గదా మితవాదులు మనలోనే దాగిపోయినది. వారి పిరికిదనము యామాపర దౌర్జన్యముచే దోహద మగును.

అయితే యిప్పుడు మన దౌర్జన్యమేమి? ఏమాత్రముని నిరాశ జేందవారు. ఎక్కువ యుద్ధాహముతో, పెక్కువ యాశతో మనము ముందుకు పోవలయును. మనసాధనములం దెక్కువ విశ్వాసము మనకులదు. మనదేశములో మూఢులగువారికి కిలాఫతునాయకులు జక్కబడుటకును స్వరాజ్య సంపాదనము జరుగుటకును అహింసాపథము కష్టమేకంటే తరణ్యము లేదని మనము పొగుగు బుద్ధి చూపు సాటుబడవలయును. మాపరాలు దేశములో నెల్ల ప్రాంతములూ, దైవశీలిలవారు. వారి ప్రార్థనమును సన్మానించుట మాన్యులయును. వారు స్వయత రక్షణమునకై యహిందవో యభిమతముని యొకసారి ప్రకటించినవో, రెప్పక యామాపరమే యవలంబించెదరు. మాపరాల పరాక్రమమును గూర్చి యిండియా యింగ్లీషులు నెట్టిదనలో నిట్లు వ్రాయబడినది. "వారు మహా మతా వేళ పరులు, వారు శత్రువులకు లొంగువారుకారు. దేశభక్తికై ప్రాణముల విడుచు వారు, యుద్ధమునకు వెళ్లుటకు ముందు అందుల కర్మణ్యమును జేయుచుండెదరు. చచ్చినవెదల వారిపై స్వాగతగావహముల. తేనెదన" అట్టి ప్రార్థన గలవాని సాంకేతికమటకు యిది మార్గము కాదు. ప్రభుత్వమువారు కొన్ని కష్టముల క్రింద వారికై యొక ప్రత్యేక చట్టమును నిర్మించిరి. ప్రస్తుత విప్లవమునకు అదిచాల వరుస పనిచేసినది. మాపరాలు సంతోషముతో ప్రాణముల విడుదలచేసెదరు. వారి ప్రార్థనమును, శీరవంతమగు యహింసా మార్గమునకు మరల్చి పిలగునాయని నేను సందేహించెదను. మానవ ప్రయత్నములచే యట్టి మార్పును గలంజేయుట దుస్సాధ్యము గావచ్చును. కాని భగవంతుడు చిత్రవిచిత్రకావ్యుడు. ఈసంకల్పములో స్వరాజ్యమే చచ్చినదో నది యొక భగవచ్చిత్రమని చాల మంది యనుకొనున్నారు. కాని యావశ్యాత్మకమునకు ముందు మరెవరికైనా జరుగవలయును. భారతదేశమంతయు, రెవ్వరాకరమవుతులనయితము అహింసాపథమునకు మరలవలయును. భారతస్వాతంత్ర్య సంపాదనమునకు అదియవశ్యకము. అంతవరకైనను అహింసామార్గమునకు మరలిన జాలును.

నికంట్లు కావలెను.

శిక్షారు, కడప, కర్నూలు, అనంతపురం, బళ్లారిజిల్లా లలో ప్రతిమండలమునకును భీమారంపేరికి చాలాదారులను చేర్చగల అనుభవము, చురుకుగలిగినట్టి విజిల్లు కావలెను. దినమునకు ఒకగంటనైపు పనిచేసిన యు 50 లు ను నాయాప ముగ సంపాదించగలరు. (3122)

D. A. C/o Post Box No. 287, MADRAS.

నోటీసు (3124)

ఆర్కాడు సభామండలి 1921 వ సంవత్సరము విగ్రహములచట్టమును (సెల్లు నెం 5/1921) గురించి ఆలోచించుటకై, ముద్రాను కానవంధ వారిచే నియమించబడిన ఉపసభ్యమువారు పోస్టుసెంటు బాడ్జి కోటముం చున్న శాసనసభ ఆవరణమునకు తరలమునకు దుండు సంఘగదియందు 1921-వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 27-వ తేదీ ముగళ వారము సాయంత్రము 4-30 గంటలకు సమావేశ మగుదురు. ఆర్కాడు సభామండలి ప్రతినిధులును, మరియు ఈచట్టము విషయములో ప్రత్యేక ఆసక్తి గలవారందరును దయచేసి సభకు రావచ్చును.

F. J. RICHARDS, Secretary to Government Local Self Government Department,

మా పలా విప్లవము

10 వ తేదీ సెన్సెటివ్ ప్రభుత్వ ప్రకటనము

9 వ తేదీని జరిగినవిషయములు.

2 వ తేదీ మొదలు మల్లాపురములోని నీన, మంజేరి, పండి కాడు, వందూరు, మాంబాడు, ఎవవన్న, పేరింతలపల్లె, మన్నా రాగూడు, మెలమూరులకు పోయినది. ఎవవన్న ఎరివించలేదు. రెండు మాపరాలంపులు ఎర్నామూరు నింకను చెలరేకుచున్నవని తెలిసినది. మెలమూరుమొదల నొక హిందువును సమీక్షించుముగ మాపరాలు తురకములములో కలుపుకొనిరి. అతడు సురానా మనుష్యుడు. నేనలతని యింటకి పోయెను. నేనలు మంగాడికి గూడ వెళ్లెను. సాన్నానిలో నెలసోదా భూరియైనది. 100 మందిని పట్టుకొనిరి. నేనలకు సానుగులు సరిగా అందుచున్నవి. దెంగుటగానుండి వచ్చిన నేనలకు వరుల పంపివేసిరి. మలబారులో అనుభూతి స్థితి స్థితిగా వచ్చుచున్నది అని నేనాని తెలిసెను.

10 వ తేదీ పాంధూటు తంతివార్త

పరిస్థితులు చక్కనగుచున్నవి. 7 వ తేదీని మన్నూరు పూలుకు వచ్చిన నేనను మాపరాలు ఎదిరించలేదు. నేనను మాడగానే వారడపులకు పారిపోవుచున్నారగాన అనేక 8 వ తేదీని నాటకములకు పోయినది. సమయముపెక్కుట మొయిసేమగారిని మాపరాలు సరుకబోయిరి. ఆతడు తప్పించుకొని బ్రతికెను. అతని చెవినిదడు మెదనిదను కాలినిదను కత్తినకు మచ్చలు కనబడినవి.

బెట్టిగారు ఇద్దరు మాపరాలకు చెరి రుదేట్లు విడిచెను. అంగడిపురములో నింకను చాల ప్రమాదకరముగా నున్నది. కొందరుమాపరాలకు కొందరుగొప్పయింటివాడురులను మెల్లము 88 మందిని నేనలు పట్టుకొనెను. ఇద్దరు నయిద్రుములు మాపరాల దౌర్జన్యమును పూర్తిగా విరచించిరి. వారిలో కొందరూ బ్రహ్మచర్యమునందు విరచించిరి. స్వేచ్ఛలు మేనస్త్రీలు క్రాంతిలుగారు కల్లికోటనుండి 9 వ తేదీని పాంధూటునవచ్చిరి. 12 వ తేదీని విచారణ ప్రారంభమగును. ఒక నేన మాడూరునుండి 8 వ తేదీ రాత్రికి వెంసూరుచేరెను. మన్నూరుపూలు కత్తరమున 12 మైళ్లలోనున్న కొట్టకండు కీర్తనాధ్యమున 1000 మంది మాపరాలున్నారని తెలియుచున్నది.

11 వ తేదీ కల్లికోట తంతివార్త

వులనామలోను ఎర్నామూరులోను హిందువులు తిండిలేక కాయగూరల నేతని జీవించుచున్నారు. విజ్ఞుల దురవస్థ మధురముగా నున్నది. కొందరు ప్రముఖులు కల్లకరుతో కాటక గూర్చి విన్నవింప నడకు భననాయకును చెప్పనక నుండి మాపరమునకు వియ్యమును పంపించుట కాశమును కలిగించెదనని అతడు నడిచెను 10 వ వరకులు 100 బస్తాల వియ్యము నిచ్చిరి. ఇట్టి దొంగతనమువారు సంరక్షించినవో ఎన్ని బస్తాలు నకు పంపెదననిరి. ప్రస్తుతము 1000 బస్తాకాణ

గవర్నరుగారు తిరువర్ పేటకు

11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3-50 కు సమీపముగా విల్లింగ్డను ప్రభువుగారు తిరువూరు దిగిరి. అచటి యుద్ధములు స్వాగతమిచ్చిరి. వారు నేనాశిరిమలను ప్రయాణింపగల్గవారు చూచి యుద్ధములతో ముగ్ధులైపోయిరి. సాయంకాలము 4-30 కు స్వేచ్ఛలు తెలుసులో గవర్నరుగారు కల్లికోటచేరిరి. ఉద్ధోగములు స్వాగతమిచ్చిరి. వారు మెలమూరుబండ్లలో బెట్టుకొలుకు బయలుదేరిరి. వారిపొడుగున పోలీసువారు బారులువీరి యుండిరి. గవర్నరుగారు కల్లికోటకు వెళ్లుట కిది రెండవసారి యొకను నాలుగుది ప్రజలునూడ వారిని మాడవచ్చిరి.

వెలూరిమునిసిపాలిటి

చెన్న ప్రభుప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుడగు మాజీ శాసనసభ్యుల్లా సామెయబుదర్లు గారికి స్వాగతమియ గూడదని 8 వ తేదీని ఏలూరులో జరిగిన పురపాలక సంఘసభలో దాక్షురశర్మగారి (అసహాయవాదులలో నొకరు) ప్రోత్సాహమున కొందరుపాదించిరి. అది నట్లవిరుద్ధమని ఆధ్యక్షుడు బడేటి నేంకటరావు యు నాయకుడు గారు చాలయూరముచెప్పగా సభ్యులూ మానన కంగీకరించిరి. స్వాగతంపి వ్యగూడదని ప్రయత్నించి దాక్షుర శర్మ, రాజాభుజంగరామి బహదరుగార్లు ముగ్గురునా రెన్నియును వాదించలేదు. భావు బహదరుగారికి స్వాగతప్రత్యేకము నీక్షురలెనను తీర్మానమును మామిగ్గురు మహామధుబజలే అలిసాచోయ బహదరుగారు రుపపాదించెనని తెలియుచున్నది. స. పలారాగా

గోసంకర్షణమార్గము

(యంగు ఇండియా)

గోసంకర్షణ విషయమై తలచుచున్న దురభిప్రాయముల పోరాటములకు మూలనా మహమ్మదాలిగారును, మూలనా జియూ సాఖాని గారును నేనును బీహారుకు వెళ్లితిమి. మేమచ్చట అనేక స్థలములందు నేక ఉపన్యాసముల నొసంగితిమి. ఒక యువ న్యాయము నందలి నివేదనముల నొక ముద్రు దప్పదు కానిత మందు వ్రాసి పెట్టుకొని సదయముగాదయ్యునా నాకు బంపెను. అభాగము నిట ముద్రించుచున్నాను.

ఉపన్యాసము.

సాదముల బట్టుకొను నలవాటు నాకు చాల అయ్యెను కలిగించుచున్నది. వీరభూజ యువభావము గలిగి ప్రజలీకార్యము నకు బూనుకొనెదను. ముఖ్యముగ బీహారురాష్ట్రమునం దిభావము ధికముగ జూపట్టుచున్నది. ప్రజలలో అవతారమదిగూడ వ్యవహరించుకొందురు. హిందువుల నగుటచే అవతారములందు సహజము గానే నాకు విశ్వాసము గలదు. భగవంతుడు తనదవతారమును వ్యాపింప జేయుటకు అతని కాంతి లేజస్సులు గల మహాపురుషులను అప్పటికప్పుడే భూతలమునకు బంపుచుండును. ఈ మహాపురుషులే యవతారములని మనశాస్త్రములు తెలుపుచున్నవి. కాని యిక్కడ అట్టి సందర్భమేమియులేదు. ప్రస్తుతభారతదేశ పరిస్థితులలో అవతారపురుషుని విజయము తలంపదగినయూహ గాదు. ప్రభువుమన మనలను మనము సంస్కరించుకొని తేజమును సంస్కరించినగాని యవతారములనుగూర్చి తలంపుటకు బిలులేదని నానుభిప్రాయము. మనకు ప్రస్తుతము వీరభూజాగ్ర భారతదేశ అత్యాచారకర్తము. మనము గోరుచున్న స్వరాజ్యము ప్రస్తుతముందు రాజ్యమును విచ్చిన్నము చేసి మరియొకరి రాజ్యమును స్థాపించుట గాదు. గాంధీ గానియు, లేక వాసోదేవులు మూలానాలు షేకలాలి మహమ్మదాలీల గానియు, గతమెట్లుండినను, భారతదేశ మికముందైనను పోరవదని యెఱుంగవలయును. ఒకరు రాజ్యముచేయుచుండ తక్కినవారందరు బానిసలుగ నుండవలెనని మనము గోరుట లేదు. మన కిప్పటి కుండిన బానిసత్వము తలకెక్కినది చాలను. ప్రజలయందు మన విశ్వాసమును నిర్ధాతములను వ్యాపింప జేసి వారిని దేశాధిపతి కర్తవ్యుల జేయవలెను. ప్రతిభావతీయునిను గాంధీ మూలనా శేకలాలి, మూలనా మహమ్మదాలీలవలె గావలెను. అప్పుడే మన కోరికలు సఫలీకృతములగును. కాబట్టి మిందవరుస పాదముల బట్టుకొని యవసరముగ జయజయధ్వనముల జేసి మాకార్యముల నులకుండు రని వివరపురస్కరముగ జేతుకొనుచున్నాను.

మంతయు నన్ను ముట్టుకొనుట దుస్సాధ్యమగు యితే నా సమాచారమున నుండువారు నాపాదముల నెనుక నిలచియుండిన నా తెల్లరును ఆ వేగము గ గుమిగూడుదురు. అప్పుడు గండరగోళము నీ నాసమాచారమున కుండువా రెవరును నాపాద గోడరు. చివరకు వారు నాయెదుట ప్రళయతో డే వం చ గూడదు. నా కిట్టి పనుల సహ్యముగ నుండుటయే గాక, వీరివలన నా దేహమునకు గాయములుగూడ తలసింపను. దేశము పంజాబుమొయిలు పరగి డు వేగమునకున్న తెల్లడుమేముతో పరుగిడవలెనని నా కోరిక. ఈసంకర్షణములోపుగ మనము స్వరాజ్యమును సంపాదించ వలసియున్నది. అట్లు సంపాదించిన, దేశంబులో మన మా మహోత్సవమును జరుపవచ్చును.

సరి, మనమిక ముఖ్యవిషయమునకువచ్చెదము. కేనిచ్చుట పాదముల నిడివలెంటి నే హిందూమహమ్మదీయులకిచ్చుట వైత్రి యుండెనాయని ప్రశ్నించితిని. సురామునందు రెండుసంఘముల కును అంతేకలహములు లేకని తెలిసికొని పరమానందభగినుడ వైతిని. కాని కాల్కరావునవారమునందుమాత్రము ప్రజల కాళిదే దని విరిచిని. కాల్కరావు కిలాభతులంపుములను విగాని అని విశేషించి పనియేమియు చేయుటలేదు. ఈ రెండుసంఘములును ఇంకను శ్రద్ధతో పనిచేయవలయునని నా వేడుకొలు. గోహత్యవిషయ మూలోచింపము. గోసంకర్షణము హిందువుల ధర్మము. మరెవరొం పిక విషయములందు హిందువులలో ననేక భేదాభిప్రాయము లుండవచ్చును. కాని గోసంకర్షణమందు హిందువులెల్ల రిక్కున్నట్లులే యున్నారు. ఇంతయే! హిందూమతమునందెదిముకము భ్యువిషయము. ఇదియే హిందూమతమునకును ఇతరమతములకును తారతమ్యము. భారతదేశమునందు గోవుయొక్క ఆరణ్యకత మెం గనంగును. ప్రజలు దానిపాను త్రాగుటయేగాక దానికీలు యనకు సదృశ్యమునకుపయోగించుదురు.

హిందువులు బ్రాహ్మణుని నెట్లుపూజింతురో గోవునుగూడ నట్లే పూజింతురు. కాని భారతదేశాంతరములం దిట్టి నీతిగతులులేవు. కావుననే గోహత్య నిషేధకరముని మహమ్మదీయులతమునం దె చ్చటను నివేదింప బడియుండలేదు. బక్రీషు పండుగ నాడొక మహమ్మదీయుడు గోహత్య చేయునను కొందము. హిందువు ఏకారణముబట్టి తన మహమ్మదీయ స్నేహితునితో బెబ్బలాడగలడు? గోసంకర్షణకార్యము తోడిమానవుని ప్రాణము తీయవలెనని శాస్త్రములు ఘోషించినవా? అట్లుఘోషింపకుండుటయేగాక, ఒకరిప్రాణము తీయుట పాపకరమని యాజ్ఞాపించినవి. ఇంగ్లీషుసోదరులు గోమాంసమును తినుచున్న ను, వారిని హిందువులు బాధించుచున్నారా? భారతదేశము లో నివసించు ఇంగ్లీషువారి యుపయోగమునకై మారణశాలకు అనుదినమున వేలకొలది యావులను దీసికొనిపోవుచున్నార గదా! ఏ హిందువుడైనను ఆస్థంతరముల గల్గించుచున్నాడా? నేను చెప్పనవలసికంటే, గోసంకర్షణకార్యము నీ ప్రాణమును నీవర్షింప వచ్చునని యొకరిప్రాణమును తీయుటకుగాని, యొకరిపై నాగ్రహము చేయుటకుగాని నీవేదధర్మ! మహమ్మదాలీ ఈ దిన మొసగినయపన్యాసమునందు నేనేకీభించినభావ మొకటిగలదు. భారతదేశములోని గోహత్యలో మూడుపాళ్ల బాధ్యత హిందువుల వైనను ఒకపావుభాగము బాధ్యత మూతము మహమ్మదీయుల వైనను గలదని అలి చెప్పెను. వాపడు గోవులు నా స్తనముగ హిం దువులనుండియే వచ్చుచున్నవి. విదేశములలో శాత్రుకై ఒడలలో నెరువలి చేయబడుచుండు భారతగోవులను వేలకొలది నాకన్ను లార జూచితిని. గోవిక్రయమును జేయుచు హిందువులే గాని మహమ్మదీయులు గారు. గోవులభరణ తగ్గిన గోవులహత్యగూడ దానియంతట అదియే వ్యతిరేకము. బాంబయ నగరమునందు తిలకు స్వరాజ్య నిధికి రెండవగోవులు దానము నేయబడెను. ఒకటి యొ దువందల రూప్యములకును మరియొకటి యొక్కవధరకును విక్ర యింపబడెను. కొనువాడు, విక్రయించువాడు ఇరువురును శ్రద్ధ పుచ్చుకొనిరేని గోసంకర్షణము సులభ సాధ్యమును ఆచరణ యోగ్యమును నగును. కాబట్టి హిందువులకు నేనొకటి వనని నేయుచున్నాను. మీరు వాస్తవముగా గోవును కాపాడ దలచితిరేని మీరు మహమ్మదీయ సోదరులతో నైకమత్య భావ మున మెలంగవలయును. వారి యవసరములందు ప్రస్తుతసమయము నందు మీరు ప్రతిఫలపేమియు నపేక్షింపక వారికి లోడ్డుదాడి. హిందువులకు గోసమన్య నేలగున నున్నదో, ముసల్మానులకు కిలాభతులమన్య నాలగున నున్నదని నేను తలంకును. ఒకటి పరిష్కారమైన, రెండవది దానియంతట అదియే పరిష్కారమ గును. ఇదియొక భేదముగాను. ముసల్మానుల మతసంకర్షణము నకు మీరుదారబుద్ధితో లోడ్డుదాడవో, కాల్కరావు న్యాయమున కన్న నుత్కృష్టతరమైన న్యాయము భారతదేశములోని గోసంకర్షణమునకు లోడ్డుటొనరును.

ఈప్రదేశమునందు ముసల్మాను నేరగాండ్ల కుటుంబము తైదువందలు గలదని నేను వింటిని. కాని యితర లోడి మహమ్మదీయులు ఏరిని నీచముగ జూచుచుండుటచే, ఈమహమ్మదీయ నేరగాండ్ల తమవృత్తిని వదలిపెట్టి నెంచెరని గూడ వింటిని. ఈభావమును మనము ప్రచురించేయవలెను. మనలో హిందువులలో కర్మ నానగరించి భేదములుగలవు. కాని ముసల్మానులలో నాకు తెలిసినంతవరకు అలాటి భేదములు కనబడవు. ముసల్మాను మతము సుభూర్ణ సమానత్వమువై నాధారపడియు న్నుది. నేరవృత్తియూ గోహత్య మించుకేనియు గాన్పించు కావున ఈనేరగాండ్ల క్రైల యగోరవముగ జూడబడవలెనో నాకు బోధపడిదిగాదు. భారతదేశమునందు ప్రజలకు రెండువృత్తిలే ముఖ్యధారములు. వ్యవసాయము నేర. ఇవి మానవుని ఊపిరి తిత్తులవంటివి. ఒక యూపిరితిత్తి చెడిన, రెండవది కొంత కాలము పనిచేయునె కాని చాలకాలము ప్రాణము నిలువదు. అలాగుననే భారతదేశముమై గూడ నీ రెండు వృత్తులు నిలిచి యున్నవి. నేరపరిశ్రమ క్షీణించినకొలదిని భారతదేశ భౌగోళముగూడ క్షీణింప జొచ్చినది. మనమిప్పు డుద్యమించిన వ్యవేశ యుద్యమము నేరపరిశ్రమకు జీవము కలిగించి దేశ సౌభాగ్యమును పునఃప్రతిష్ఠించును. భారతావసరములగు వ్యవసాయమును నేరను మనముకు ర్పించిన, వ్యవసాయదారునియందు గాని నేరగానియందుగాని మనకుండిన తూష్ణింభావము పటా పంచలగును. వీరురువురున ఒక్కప్రాచులనియుపూజ్యులనియు మన మటుపిమ్మట గ్రహించుము. నేరగాండ్లసాయము లేనిదే, వ్యవేశయుద్యమము జయప్రథముగాదని మనము కనుగొనవలెను. వ్యవేశ యనగా, ప్రతిరాష్ట్రమును తనకు కావలసినంత బట్టలను నేసికొనవలెనని నానుభిప్రాయము. మీబట్టలకు మీరుబాంబయ

వై నాధారపడితిరేని, బీహారురాష్ట్రమునకు వ్యవేశ యుండదు. కావున బీహారులో నెల్లయెడల రాటుములను వ్యాపింపజేయుదు రని కాల్కరావు సంఘములకు విన్నవించుచు న్నాను. ఆ పన్నుడు ప్రతిగృహము ను నూలు వడుకు అలయముగును. వివిగ నాలు వచ్చుచుండుకొలది ప్రతివీధిలోను కౌక్కిక నేరపరిశ్రమలయము బయలుదేరును. భారతదేశము నంతటికిని యిదిముఖ్యము. బీహారువాసులు అవసరముగ దీనిని యాచరణలో బెట్టవలసియున్నది. భారతదేశములోని రాష్ట్రములలో నెల్ల బీహారు మిక్కిలి పేదరికమున మునిగియున్నది. ఆ రాష్ట్రములో ఒరిస్సా మరీ అఘోగతయం దున్నది. బీహారు ఒరిస్సా కన్న కొంచెము బాగుగ నున్నది. భాంపరానలో నేను పనిచేయుచుండగా బీహారువాసినులు తమదుఃస్థితినిగూర్చి వాలో చెప్పకొనుట కవమానపడి నాభార్యను సమీపించి తమ వ్యధ నామెలో తలపోసికొనెడివారు. వారి యిండ్లలో ప్రాతవి, చినిగిపోయినవి, వేలికలతపు మరీ లేకుండెను. వారు “గాంధీగారు మమ్ము ప్రతిదినము, స్నానము చేయుదని బోధించుచు న్నారు. మేము స్నానము చేసి న, మా మా వ మును సంరక్షించుచు న్ను నీపేలికలను ఎండ బెట్టుకొనునపు డేమి చేయవలె” ననిగూడ యనుచుండిరట. బీహారులో పేదరిక మింత భూరముగ నున్నది. ఈశ్రీల కొక్కరిని యొక్కొకరాలు మిచ్చి దినమునకు కూలికి గాను రెండవారినిచ్చిన, వారెంతయో శ్రద్ధసహించి నూలునడకుదురు. నీలిపంట యజమానులు ఒక్కొక్క కూలికి దినమునకు ఒకనుకాన్నర నిచ్చుచుండుటను నేను స్వయముగ చూచితిని. వీరి కొక రాలుమిచ్చి కూలి రెండవారి నిచ్చిన, యావార వ్యాపించి అనేకులపనికి నర్తురు. ఈవిధముగ మీరు పని ప్రారంభింపవలెను. మీరు చెప్పిన విషయములను గ్రామవాసులకు మీరు నచ్చబెప్పుదురని నేను తలంచుచు న్నాను. ఇకన్నియు స్వరాజ్యోద్యమమునకు ముఖ్యంగములు. ఇవి లేకున్న, మనము స్వరాజ్యమును సంపాదించజాలము. స్వరాజ్యసంపాదనమునకు మూడు ముఖ్యమూలములుగలవు. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును సోదరభావ ముండుట మొదటిది. ఈ కాంతియుతమైన్దీయు, దౌర్జన్యరాహిత్యమైనట్టియు నుద్యమ మెప్పుడును. కాంతియుతముగను దౌర్జన్యరాహిత్యముగను నుండవలెను. దౌర్జన్యమువలన మనకార్యమును సాధింపజాలమని ప్రతివాడును ఇంచుక యాలోచించిన తెలిసికొనగలడు. మనము కత్తి చేపట్టికొనే మనమే ముప్పుదెచ్చికొనినవార మగుదుము. మనకు వాయువిమానములు మున్నగు నవినయధనసాధనములు లేవు. కాబట్టి యెట్టి పరిస్థితుల యందైనను కాంతి వాలాచరణమును మీరు ఆస్థంతరపణుప గూడదు. ఇంగ్లీషువారిలోను, మనలో మనకును, సహాయవాదులు అసహాయవాదులు, జమిందారులు రయును-అందరలోను మాటలపట్ల, కార్యములపట్ల కాంతము వహించి మెలంగవలయును. ఇకమాడవ నూత్రమేమన, మనము వెంటనే విదేశకాస్త్రములను బహిష్కరించి మనయవసరములకు దగినట్లు మనమన గృహములలోను గ్రామములలోను వ్యవేశకాస్త్రములను తయారుజేసికొనవలయును. అప్పుడు మన పర మార్థములను సంపాదించగల శక్తి మనకు గలుగును.”

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు.

మొంబాసా, సెప్టెంబరు 9:—మొంబాసా కాల్కరావు కాన్యదర్శి ఇట్లుకంతివార్తను బంపెను. “విశోషియముల బెదరింపులకు భయపడి, వలసదేశముల కార్యదర్శి భారతసమస్యా పరిష్కారమును స్థానికప్రభుత్వమువారి హస్తములలో పడలిపెట్టి దేశమును వదలిపెట్టి వెళ్లిపోయినాను. ప్రభుత్వము, విశోషియ నులు, వార్తాపత్రికలు—అన్ని భారతీయులయందు శత్రుత్వమును వహించినవి. పార్లమెంటు కమిటీవారి శిఫార్సులు, సామాజ్య సభవారి తీర్మానము, మీ మనోశ్చయము/అన్ని విరుపయోగ మగుచున్నవి. స్కూలు సేనానిసహాయము పొందుటకు విశోషియను, రాయబారము ఒకటి బయలుదేరి వెళ్లెనది. అఫ్రికాఖండమునండి భారతీయులను తలుచునట్లగుటయునని న్యాయసాలాండు రొడిదియూ రాష్ట్రములు రెండును ప్రభుత్వసమత్వములను జేయుచున్నవి. స్కూలుసేనాని వీరితో జేరినయెడల, మా కష్టములు హేచ్చును. మేము పన్నులకు జైల్లింపు నిచ్చి యించుకొంటిమి గాని, ఇకమీదట ప్రజలు మేము చెప్పినట్లు వివర, సమయము సంధిగముగనున్నది. మా కష్టములను నివారణచేయుటకు తదవు చేసినయెడల, ఆలస్యా దమృతించివచ్చుగును త త ణమే ఈ సమస్యను లండనులో పరిష్కారముచేయవలయు నని మీరు కోరవలయును. (రాజప్రతినిధిగారికి).

సామాజిక భావనలు

ప్రశ్నోత్తరములు

దివాన్ బహదూర్ మోచర్ల రామచంద్రారావుగారు

దివాన్ బహదూర్ మోచర్ల రామచంద్రారావు పంతులు

గారిని హిందూవిద్యార్థి సంఘములో నియమించుటను గూర్చి ఎమ్. కృష్ణస్వామి రెడ్డిగారు ప్రశ్నింపగా హెచ్. పార్థసారథి ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

(ఎ) ఈ సంఘములో సభ్యులుగ నుండుటకు హిందూ జాతి స్త్రీలు స్వీకరించగలరే నూచించబడిన ఒక పేరుతో గూడ మరొకని నామములను పేరు మార్చునట్లు ప్రభుత్వమువారికి నూచించితిమి. అట్లు నూచించబడిన వారలలో దివాన్ బహదూర్ ఎమ్. రామచంద్రారావు పంతులుగారు ఆ సంఘములో నుండుట కొప్పుకొని రని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి.

(బి) రామచంద్రారావుగారు ఆంగ్లేయ విద్యార్థులయందు చదివిన రేడీ, వారు, స్థానిక విద్యార్థి సంఘములో పని చేసి రేడీ ప్రభుత్వమువారు కనుగొనలేదు. లిట్టె ప్రభుత్వములో సభ్యులుగ నుండుట కిట్టి అర్హత లనవలసి మన ప్రభుత్వమువారు తలచలేదు.

(సి) సామాజిక ప్రభుత్వమువారు పేరులను నూచించుట లో భర్త మరణించినందున ఎంచలేదు. ఈ సంఘములో సభ్యులుగ నుండుటవలన లాభముకలదా లేదా యను సంకల్పము ప్రధానముగ నెంచబడినది.

రైటు ఆనరబుల్. వి. ఎస్. శ్రీనివాసరామారావు

ఎమ్. కె. రెడ్డిగారు శాస్త్రీగారు ఏయే సంఘములలో సభ్యులుగ నియమించబడినదియు, వారికిచ్చిన బహుమతులను గూర్చి ప్రశ్నింపగా సర్ విలియం విన్సెంటుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

ప్రస్తుతము మాకు తెలిసిన సమాచారములు ఈ వాక్యా లమునందు తెలుపుచున్నాను. అందు తెలుపబడిన కారణముల వలన ప్రశ్న యొక (ii) భాగమునకు సరియైన జవాబును తెలుప నీలములేదు. అందు శాస్త్రీగారు పెంట్లలు అడ్వైజరీ ఎడ్యుకేషన్ బోర్డునందు సభ్యులుగా నున్నందునకును, సామాజిక సభకు హిందూజాతి ప్రతినిధిగా వెల్లెనందునకును వారికి ఈయబడిన మొత్తమును గూడ తెలియజేసితిమి.

వాక్యాలము.

ప్రాంతాల్ కమిటీ.

శాస్త్రీగారు ఇందు పనిచేసినంత కాలమునకును (7 నవం బరు 1918 నుండి 22 ఫిబ్రవరి 1919) వారికి రూ. 7,747-7-2 ఈయబడినది. నెల 18 రూ. 1500 గౌరవవేతనము, రూ. 888-14-0 ప్రయాణపు ఖర్చులును ఆయెను.

హిందూజాతి రైల్వేసంఘము.

శాస్త్రీగారిని నియమించుటకు మరతులు.

(ఎ) హిందూజాతిమున దినమునకు రూ. 50, గౌరవ వేత నము, రైలు ప్రయాణమునకు ఒక ప్రథమతరగతి పెట్టెయు, ఒక ప్రథమ తరగతి ప్రయాణపు ఖర్చు లేక మామూలు నిబంధ నల ననుసరించి ప్రయాణపు ఖర్చు, మకాముసమయమున దినము నకు 10 రూ. ధ్యముల బహుమతియును.

(బి) ఇంగ్లండునందు నెలకు 100 పౌనుల గౌరవవేత నమును, నెలకు 100 పౌనుల చొప్పున వారు ఆంగ్లేజీమునకు బయలుదేరిన దినమునుండియు బహుమతియును, ఇంగ్లండు వెళ్లుట కును వచ్చుటకు ఉచిత ప్రథమతరగతి ప్రయాణపు చీటియును. ఇంటియర్ కాచి పెట్టులో పని చేసినంత కాలమును వారికి బహు మతియును.

ఈ సంఘము ఎప్పటివరకు పనిచేసినది తెలియదు గాన ఈ సంఘసభ్యులుగా నున్న కాలమునకు శాస్త్రీగారి కెంత మట్టి నది తెలియదు.

పెంట్లలు ఎడ్వైజరీ అడ్మినిస్ట్రేషన్ బోర్డు

ఈ బోర్డు మాడునెలల కొకమారు సమావేశమగును. ఇం దు శాస్త్రీగారు మాడువత్సరములు పనిచేయుననినది. వారు 17, 18 ఫిబ్రవరి 1921 నుం లో జరిగిన ప్రథమసమావేశమునకు హాజరయిగారి వారు దానికొక కేసుయు నింతవరకును అడంగలేదు. శాస్త్రీగారు హాజరుకలకు రోజు 1-5 10 చొప్పున ప్రయాణపు బహుమతియు, డ్రామర్ ప్రథమతరగతి ఖర్చులును నియమలెను.

సామాజిక సంఘసమావేశము

(బి) ఈవత్సర మిసమావేశము లండనునగరమున జరిగెను. నిబంధనలు:— (i) అవుట్ ఫీట్ బహుమతి 2000 (ii) రైలుమీదను స్టేషనుమీదను ప్రయాణపు ఖర్చులు, (iii) వారు

డిల్లీలో ఉద్యోగములో ప్రవేశించి బాంబాయిలో ఓడనెక్కు దినమువరకును (1921 ఏప్రిల్ 5 తారీఖు) నెల 1 టికెట్ రూ. 2000 ప్రకారము గౌరవవేతనము (iv) హిందూజాతిమునకు బయట నెలకు 100 పౌనుల చొప్పున బహుమతియును. ఈబహుమతి రైల్వే సంఘములో పనిచేయుకాలమున కేయబడినది.

ఇందుకుగాను శాస్త్రీగారింతవరకును ఎంతపుచ్చుకొనినది తెలియదు. (2) వారు 1917 సంవత్సరమునుండియు సామాజిక భావనసభయందును స్టేటుకౌన్సిలునందును సభ్యులుగా నుండి ప్ర యాణపుఖర్చులక్రిందను, బహుమతియు రూ. 10288-9-0 పుచ్చు కొనిరి. 1916 సంవత్సరమున సామాజిక భావనసభయందు సభ్యు లుగా నుండి పుచ్చుకొనిన మొత్త మందు శేషములేదు. ఆవత్సరపు లిట్టెలు నశింపు జేయబడినవి.

అంతర్జాతీయ కార్మిక సభ

బొంబాయి, నెవ్టెంబరు 9:—బొంబాయి యావద్భారత కార్మిక సంఘ సామాన్యకార్యదర్శి అంతర్జాతీయ కార్మిక సభా కార్యక్రమమును గురించిన వివరములను ప్రకటించుచున్నాడు. భారతదేశముందలి వృత్తిసంఘములు, కార్మికులందు శ్రద్ధగలవారు అందరును సభలో చేర్చింపదగిన ప్రశ్నలను బొంబాయి కార్మిక సంఘసామాన్య కార్యదర్శి, పోస్టుబాక్సు 20 అను చిరునామాకు (వాసి బంప బ్రాధ్రికులు, 1. అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యక్రమ ముం దలి ప్రభుత్వం గ మ ను బాగుచేయుట, 2. కూలి పనివారకు ఎంతకాలము పనిచేయవలసిన దానిని గురించి వాషింగ్టనులో తీర్మానమునంగీకరించుట, 3. వ్యవసాయకార్మి కులనుగురించి వాషింగ్టనులో వారు చేసినతీర్మానములను అంగీక రించుట, (ఆ) కార్మికులకు పనిలేకుండ లాచుట, (ఆ) శ్రీ లను, పిల్లలను రక్షించుట, 4. వ్యవసాయకార్మికులను రక్షించు టకు కొన్ని ప్రత్యేకనిబంధనలు (ఆ) సాంకేతికవ్యవసాయవిద్య, (ఆ) వ్యవసాయకార్మికుల జీవితపరిస్థితులు, (ఇ) వ్యవసాయ కార్మికుల వికారత్యమును, సంఘములను కాపాడుట, (ఈ) అపాయము, రోగము, దుష్టలము, ముసలితనములతో బాధపడేవారిని రక్షించుట, 5. మద్రాసు యంత్రములలో తల్లి పీ స ము ను వాడకుండు జేయుట, 6. పార్లమెంటు, వాణిజ్యపు పనులలో వారమున కొకదినము వరకును నెల విడిచుచుట, 7. 18 సంవత్సరముల లోపలవారిని నిష్క్రమణములో నియమించుట, 8. ఓడలలో ప్రయాణముచేయు అందరు పిల్లలను వైద్యులు తప్పక పరీక్షించవలయును.

వేల్పు యువరాజుగారిని సన్మానించుట

తీవ్రమగు చర్య.

అలహాబాదు, నెవ్టెంబరు 10:—కడచిన రాత్రి అల్లహా బాదు మునిసిపల్ బోర్డువారి సభ జరిగెను. సభాకార్యక్రమ ములో యువరాజుగారి రాక కడపట చేర్చబడుటను గురించి సభ్యులు తీవ్రముగ చర్చించిరి. ఈ విషయమును ప్రప్రథమమున యోచించవలయునని ప్రాధేనరు అమరనాథ జా గారు పాపించిరి. బాబు పురుషోత్తమదాసుగారిందుకు అంగీకరించక, ఇంతకన్న ముఖ్యమైన విషయములు వేరే గల వని చెప్పెను. దీనిని గురించి విశేషముగ చర్చింప నవసరము లేదనియు, త్వరలోనే పరిష్కారము చేయవచ్చుననియు చిన్న గారు నడిచిరి. మరుసటికారము ఆ అంతమును గురించి చర్చింప వలయునని గాని, తొందరపడి ముందు చర్చింపగూడదని క్యామ లాల సెహ్రా, మోహన్లాల్ సెహ్రా మున్నగు సహాయ నిరాకరణసభ్యులు చెప్పిరి. సభాధ్యక్షులుగూడ ఇట్లుచేయుట కంగీకరించిరి. సభ ముగించి వేయవలయుననియు అధ్యక్షులు అనవనరముగ జేసినాడని ప్రాధేనరు జాగరభిప్రాయపడిరి. ఉష్ణమును ఉష్ణమే వెళ్ళగొట్టగలదని అధ్యక్షులు ప్ర త్యుత్తర మిచ్చిరి. అల్లహాబాదులు భావ్యపురాంకశ్రమిషయము తీర్మానించువరకు దీనిని నిలిపివెట్టవచ్చునని చెప్పగా, ప్రాధేనరు లమతీర్మానమును బాహ్యాలికముగ ఉపసంహరించుకొనిరి. యువరాజుగారిని సత్కరించుటకు ఎత్తివెట్టబడిన ద్రవ్యమునంత టిని కేదలకు భావ్యపురాంకశ్రమిషయమున వెట్టుటకొరకు ఖర్చునె ట్టవలయునని పండితపూర్వులు సెహ్రాగారిని పాపించిరి. గాని, తీర్మానము ఓడిపోయినది. యువరాజుగారి స్వాగతము నుగురించి చర్చించకమునుపే సభముగిగెను. 15 వ తేదీని ప్ర త్యేకఅవసరసభను నెట్టించవలయునని సమాకారవాదు లందరు నిశ్చయించుకొనిరి.

హైదరాబాద్ శాసనసభ

సిద్ధా, ఆగస్టు 10:—పంతులుగారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, "హిందూ" "యంగులెండియా" ప్రతికలందు మెసాపాటేమియాలలోని భారతీయుల నాదరించుటను గురించి వ్రాయబడిన విషయములన్నియు శుద్ధతయ్యెను లని డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యం చెప్పిరి.

రెడ్డిగారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, కర్నూలు వాగ్దా రకాగా రిట్లు చెప్పిరి. "రైలుప్రయాణికులలో నేలాటి భేదము లుండగూడదని మనరాసు భావనసభవారు సిఫారసు చేసిరి. కాని ప్రస్తుత సేమి చర్యతీసికొనబడదు. విశాఖయందు, హైదరాబాదులకు గలభేదములు బాతులనుబట్టి నిర్ణయించలేదు. రెండుబా తుల సౌఖ్యము కొరకే నిట్టిభేదములుగలవు."

ప్రభుత్వము వారికిని, సహాయనిరాకరణవాదులకును మై త్రి కుదుర్చుట కేలాటిచర్య పుచ్చుకొనబడినదని వెంకటపతిరా జుగారు ప్రశ్నింపగా, గత డిసెంబరులో ప్రభుత్వమువారి వైఖ రిని విశదీకరించినది సర్ విలియం విన్సెంటుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. గంధిమున్నగు వారిని సిద్ధాకు తెచ్చి సమాధానము కుదుర్చు టకేమైన ప్రయత్నము జరిగినదా యని వెంకటపతి రాజుగారు ప్రశ్నించిరి.

సర్ విలియం విన్సెంటు:—ప్రయత్నముం ఎవ్వరచేయ వలయును. వెంకటపతిరాజుగారు:— ఇరువతముల వారును సర్ విలియం విన్సెంటు:— ప్రభుత్వమువారు లేమి ప్రయత్నము జేయలేదు.

హిందూల సవరణచట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు నెలని య్యవలసినదని తేనగిరి అయ్యురగారు కోరిరి. నెలనియ్యబడినది. తరిగి సభ 15 వ తేదీని సమావేశమగును.

పల్నాడు అడవుల యుద్వృద్ధి గుల వార్తనవ్వము

పల్నాడు తాలూకాలో మమ్మదూకోడులో మన్ను చెల్లిం చకుండ అడవి ప్రవేశమునందు రైతులు మేతకు వదలెదని 170 ఆవులను అడవుల యుద్వృద్ధి గుల పట్టుకొనిరి. వారా ఆవులకు గడ్డి నీరు యిచ్చుటలేదు. రెండవపులు చనిపోయినవి. ఇకను చాల చానమున్నవి. యుద్వృద్ధి గుల రైతు మేతపెట్ట కుండుట చట్ట విరుద్ధమని జమీలు కలెక్టరుకు వ్రాయగా బహులరేదు.

పాదకండుక క్రీడ:—

గత శనివారము నాడు మద్రాసు మెడికలు కాలేజీ క్రీడాప్రదేశమున మెడికలు కాలేజివిద్యార్థులకును, ఆడిను కంపెనీ వారికిని పాదకండుక క్రీడలో పం దెము జరిగెను అడినకంపెనీ వారు రి గోలులను కేసి గెల్చిరి. మెడికలు కాలేజివారు మాడు గోలులను తీర్చుకొన గల్గిరి.

గుడివాడతాలూకా కల్లపాటలు ఈ నెల 7 వ తేదీని గుడివాడలో పాడబడినవి. డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు పోలీసు సిబ్బందిని గెప్పిలవి చాలా హడావిడిగావించిరి. 88 దుకాణ ములకు 14 టి కొద్దిమొత్తముకు పాటపెట్టబడినవి. యొకరు నెల్పుచున్నారు.

శ్రీ భారతిపూడి జాతీయపాఠశాలకొరకు కృష్ణాపుష్కర సమయములో వసూలు చేయబడిన దివ్యములును పెట్టెలును జాతీయపాఠశాల భవనములో 8-9-20 సాయంత్రము పుర ప్రముఖులయెదుట తెరువబడినవి. రూ. 241-1-8 వసూలాయెను.

గూడూరు:—మాగ్రామమునందు గడచిన 6-7-2 తేదీ లందు శ్రీభగవాంధస్వామిలవారు శ్వరాశోక్త్యనుచును గూర్చియు, భిక్షాభిక్షునుగూర్చియు, ఉత్సాహములన్ని ప్ర కృతును న కేరళప్రభువారణ మాదత్యకమని శోక్తిని చెప్పిరి.

ఈనెల 17, 18 తేదీలను దీర్ఘమండముల తాలూకా లోకల్ బోర్డు మ్యునిసిపల్ కౌన్సిలుల కాన్ఫరెన్సు కడ పూర్తి సమావేశమగును. టి యం. నరసింహాచార్యులుగారు అన్నవలంపూర్ణశ్రీలగును దివాన్ బహదూర్ కేశవస్వామిగారు సభాధ్యక్షులుగ నుండురు.

అగ్ని నులకత్రిను తృతీయ మహాసభ తలవాడలో 15 అక్టోబరు తేదీని ఉదయము 7 గంటలకు ప్రారంభించి ని. కేశవశామినివాసుకరు, టి.యం. గారి యాధిపత్యమున జరుపబడును.

1 వ విభాగపురతాలూకా మహాసభ యానెల 19, 20 వ తేదీలలో డాక్టరు బ్రహ్మశ్రీస్వయం భ్రామ్యజ్యోతింగారి అధిపత్యముక్రింద కొత్తపల్లి గ్రామంలో జరుగును.

(3108)

అలాటమెంటు అయినప్పుడు రు గే లు; సెగిలిన సొమ్ము బిళ్ళి-క్క మానయనకు తక్కువకాని వ్యవధిగల 3 వాయిదాలలో ఇవ్వవలయును.

కార్యదర్శి, రామమోహన కృష్ణమిశ్రాదులు గౌరవ కార్యదర్శి, బెజవాడ.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

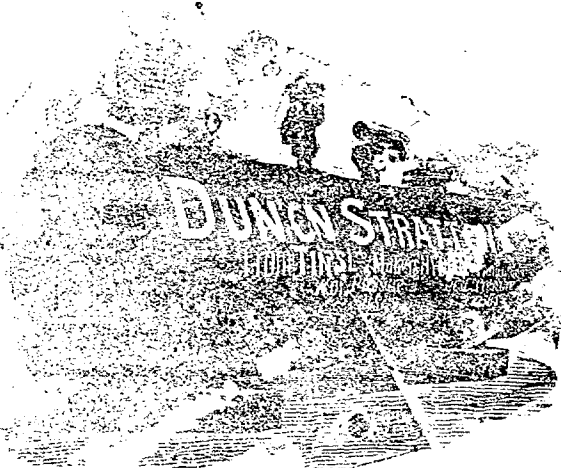

DUNCAN STRATTON & Co.

డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

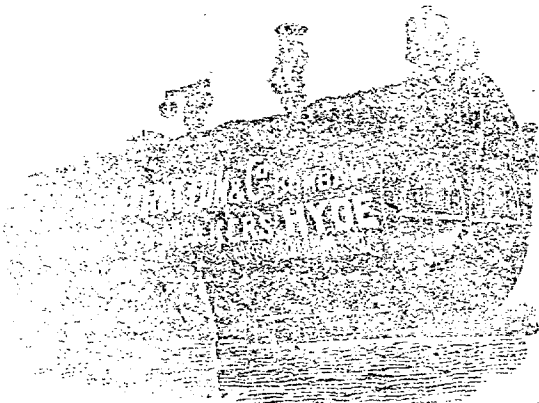
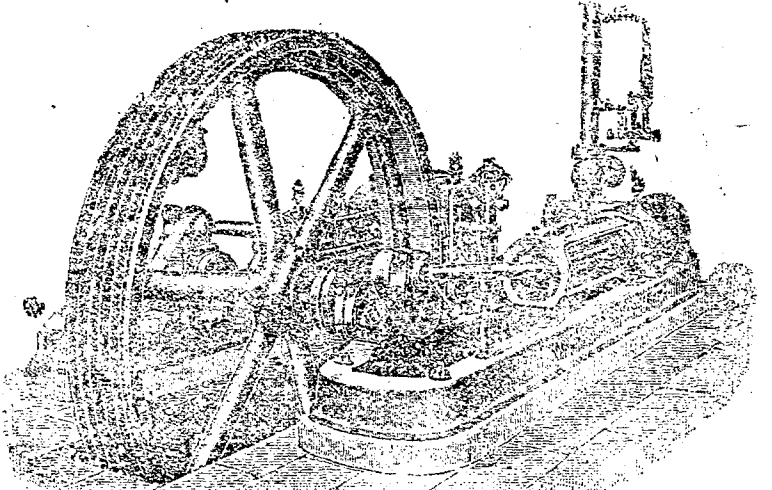
(2412)

ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు, 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

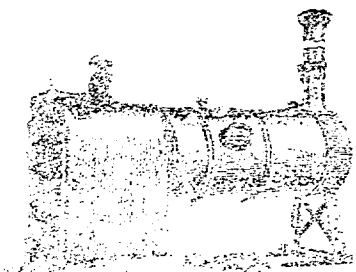
హైడ్రాను స్క్విల్ కార్ నిష్ బాయిలర్లు.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
వందలను — డయామీటరు
అ. 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యుండును.
స్టీంబోయింగు ప్రెషరు
80 పౌండుల మొదలు
160 పౌండుల వరకు.

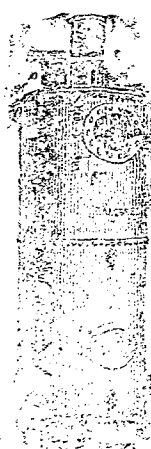

హైడ్రాను స్క్విల్ లంకామైరు బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అ. మొదలు 82 అ. వరకు.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. 6 అం వరకు
వందలను — డయామీటరు 100 పౌ. మొ. 250 పౌ. వరకు

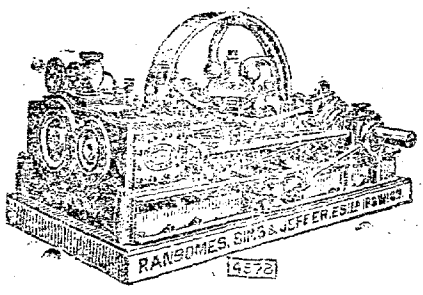
లోకో మోటివ్ బాయిలర్లు.
స్టీముబోయింగు ప్రెషరు 80 పౌండుల మొదలు
100 పౌ. 120 పౌ. 150 పౌ. వరకు.

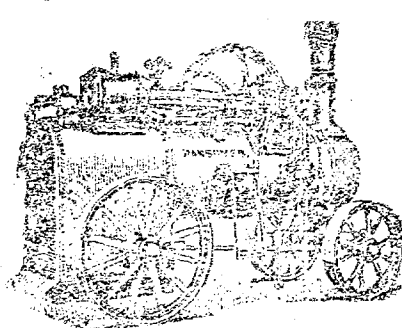
వర్తికల్ బాయిలర్లు.
వర్తికల్ బాయిలర్లు మొదలు
100 పౌండుల వరకు

ఈ క్రింద తెలుసుబడిన వాటిని
స్వయం చేయుదుము.
మాది జిన్నింగు మెషిన్స్ నాటికామానులు
మాది ప్రెస్సింగు మెషిన్
మాది ప్రిన్సింగు మెషిన్
మాది పిండింగు మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్డ్ వాటర్ బిల్డింగు మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డకేయు మెషిన్
నల్లు బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామాన్
అన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు
నాగళ్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కొరకన్ నూనె కరుడు అయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ ట్రెడింగు (ప్లాస్టు) కొరముట్లు
లేతులు వర్క్సు సాపు కొరముట్లు
స్టీలు సాప్టింగు, కస్టింగులు, వెల్డెబ్బలు
కాట్ బరన్ అండ్ కాస్టు ఐరన్ ఫుల్లింగు.
వగయిరా అన్నిరకముల సామాన్లు.

నైట్ బ్రెస్టెడ్ కాంపాంగు
'హిందూస్థాని' ఎంజిన్లు.
! (కాన్ కుసాపు మొననుండి పోట్ తీయబడినది)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్లు కూడ గలవు.

స్టీడు కాంపాంగు ఎంజిన్లు.

పోర్టబల్ స్టీము ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము ప్రెషరు 120 పౌండుల గలవి.
కాంపాంగు — హై, లో ప్రెషర్ సిలిండరు.
స్టీము ప్రెషరు 150 పౌండుల గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టాక్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రాప్తిగల గారైన
మానేవర్ బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, తైలము, పడిశము, రొమ్మపడిశము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిల్లులు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.
చక్కని కట్టికో సహా పెం రూ 0—10—0; డజన్ 1-5 రూ 5—12—0. పోట్లుభిక్షులు శలు.

అమృతాంజనం డి.పో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6 తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

